

A tavaly 28 ezer baleset történt a romániai közutakon

Felelősségteljes közlekedésre nevelnek

Baleseti mentés Marosvásárhelyen 2023 október elején

Fotó: Nagy Tibor

Légy biztonságban, légy felelősségteljes sofőr! – ezzel a címmel indított tájékoztató kampányt Maros, Hargita és Kovászna megyei középiskolás fiatalok számára a BIV Rally Team Sportklub Egyesület. A Kormány Főtitkárságának Közösségfejlesztési Osztálya által támogatott projekt fő célja, hogy felhívja a kezdő, illetve a jogosítvány megszerzése előtt álló leendő sofőrök figyelmét a közúti kockázatokra, többek között arra is, milyen veszélyeknek teszi ki magát, illetve a

közlekedés többi résztvevőjét az, aki ittasan vagy tudatmódosító szerek hatása alatt ül volán mögé. Maros megyében a napokban zárult a kampány, így szerdán a kezdeményezők, valamint a partnerintézmények képviselői sajtótájékoztatót számoltak be a részletekről.

Menyhárt Borbála

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Jön a téli időszámítás

Október utolsó vasárnapjától kezdődik a téli időszámítás, így 29-én éjszaka 4 órakor 3 órára kell visszaállítani az órát.

A reformáció, mindenszentek és halottak napja Erdélyben

A mindenszentek és a halottak napja közötti különbség nem mindenkinek világos, ami nem csoda: a két egymást követő ünnepnap összemosódott a néphagyományban is. Régóta a halottakra való emlékezés szokásai, rituáléi uralják mindenszentek napját is.

15.

OPTICA OPTOFARM

20%

KEDVEZMÉNY*

- óvodásoknak
- iskolásoknak
- egyetemistáknak

* Részletek az üzleteinkben.

0265 212 304

Marosvásárhely,
Szászrégen, Szováta

Aktuális

Miniszteri zöldségek

Benedek István

Meszeszerzőként vagy parodistaként fényes karriert futhatna be a kormány több tagja is, ha mezei halandóként lennének kénytelenek megélni valamilyen. Csak hogy amikor egy országot vezető politikusként eresztenek el – gyakran a szakterületükre vonatkozó – kijelentéseket, amik távoli közönviszonyban nincsenek a valósággal, az már nem olyan jó vicc, mint elsőre tűnik.

A napokban a gazdasági miniszter egy rendezvényen jelentette ki, hogy az évtized végéig az ország kizárólag zöldenergiát fog termelni. Arról nem volt hír, hogy mekkorát szóltak a teremben a padlón koppanó állak, és arról sem, hogy a diskurzus után valaki nem érdeklődött-e a tárcavezetőnél, hogy mit szokott szívní, mert kétségtelenül hatásos szer, bármit is használ. Annyiban közelített azért a valósághoz, hogy az utóbbi időben a hazai energetika tényleg zöldül, de ez nem valamiféle méregzöld kormányzati politika következménye. Egyszerűen arról van szó, hogy a lepukkant szénműveket sorra zárták be a közelmúltban, és a csökkenő fogyasztásnak egyre nagyobb hányadát fedezik a zöldenergia-források. Ez divatzöldülés, mert ha akarták volna, sem lettek volna képesek rendbe tenni az erőműveket, és az sem maradt már a hazában, aki a szemet kibányássza hozzá, mert a szakik rég epret szednek melegebb vidéken. Mivel a miniszternek nem az energetika az épp aktuális szakterülete, így hivatalosan nem is muszáj tudnia, hogy ha minden jól megy, az évtized végéig talán elkészül két gázermű az országban.

(Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER
27., péntek
A Nap kel
7 óra 56 perckor,
lenyugszik
18 óra 16 perckor.
Az év 300. napja,
hátvavan 65 nap.

IDŐJÁRÁS
Kevés eső
Hőmérséklet:
max. 18 °C
min. 7 °C

*Isten éltesse!

Ma SZABINA, holnap SIMON és SZIMONETTA napja.
SIMON: héber eredetű név, amely görög és latin közvetítéssel érkezett hozzánk. Görög jelentése: pisze.
SZIMONETTA: a Simon olasz kicsinyítő képzős női párja.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. október 26.

1 EUR	4,9643
1 USD	4,7077
100 HUF	1,2934
1 g ARANY	301,1915

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGEBEN IS!
Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszág szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	42, 34, 21, 23, 36 + 12	NOROC PLUS: 9 2 4 5 3 2
LOTO 40	18, 17, 26, 2, 24, 5	SUPER NOROC: 5 3 4 9 1 1
LOTO 49	23, 36, 49, 30, 20, 4	NOROC: 5 5 7 6 4 2 0

Megyei hírek

Felavatják a felújított bonyhai Bethlen-kastélyt

Október 28-án 12 órától kerül sor a felújított bonyhai Bethlen-kastély ünnepélyes átadására. A rendezvényt az Erdélyi Református Egyházkerület és a Nőszövetség szervezi. Mint ismeretes, a romos épületet a református egyház beruházásának köszönhetően újították fel, tették rendbe a kastély parkját. A hálaadó istentiszteleten Kató Béla püspök hirdeti az ígét, ezt követően köszöntésekre és ünnepi műsorra kerül sor. A kastély átadási ünnepségén az egyházkerület nőszövetségeinek több mint 3500 résztvevője lesz jelen.

Állásbörze a megye több városában

A Maros Megyei Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség október 27-én, pénteken reggel 9 órától állásbörzét tart a megye több városában. Marosvásárhelyen a sportcsarnokban, Szászrégenben, Dicsőszentmártonban, Marosludason, Segesváron és Szovátán pedig az ügynökség helyi munkapontjának a székhelyén kerül sor a börzére. Az állásbörze előtti napon 50 gazdasági egység jelezte részvételét, amelyek 407 munkahelyet kínálnak, ebből 196-ot Marosvásárhelyen, 103-at Szászrégenben. Szovátán mindössze három munkahely áll rendelkezésre. A gazdasági egységek által meghirdetett állásokból 59 esetében szükséges felsőfokú végzettség.

Forgalomkorlátozás Szovátán

A hét végén zajló Spartan erőverseny miatt a fürdőtelep különböző útszakaszain forgalomkorlátozásra kell számítani vasárnap délután 4 óráig. Részlegesen lezárják a Rózsák útját és a Fenyő utcát, valamint a Medve-tó terasza melletti körforgalmat. Arra kéri a lakosságot, hogy gyalog látogasson ki a helyszínekre.

Társasjátéknepok a Kultúrpalotában

Október 27–29. között tartják a marosvásárhelyi Kultúrpalotában a 9. társasjátéknepokat, ahol a legújabb játékokat próbálhatják ki, illetve vásárolhatják meg az érdeklődők. A programban számos izgalmas verseny, tombola és dokumentumfilm-vetítés is szerepel. A vásár péntektől vasárnapig 10-től 20 óráig tart nyitva.

A Tudor negyedben gyűjtik az építkezési törmeléket

Folytatódik az építési, bontási és felújítási munkálatokból származó hulladék gyűjtése Marosvásárhelyen. Október 26-28. között a Tudor negyedben helyezik ki a konténereket, az Ibolya utcai sportpálya mellett, a Dâmbovița utcai park mellett, a Brassói utcai régi hőközpont mellett, a Moldova utcában, a Super melletti parkolóban, a Bucsin utcai sportpályánál, a Kovászna sétányon a régi hőközpont közelében, a Vrancea sétányon, az Alfa Transilvana Központ közelében, a 1918. December 1. úton, a Bușteni autóbuszmegálló mellett.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

BL: A PSG nem adott esélyt a továbbra is gólképtelen Milannak

A Paris Saint-Germain 3-0-ra legyőzte a vendég AC Milant, míg a Borussia Dortmund 1-0-ra nyert a Newcastle United otthonában a labdarúgó Bajnokok Ligája főtáblás küzdelmeinek szerda esti harmadik forduló mérkőzésein. A sorsolás után legnehezebbnek tűnő F csoportban így

nyílt maradt a küzdelem a nyolcaddöntőbe jutást jelentő első két helyért, igaz, a Paris Saint-Germain a mostani diadallal kedvező helyzetbe került. A Milannak nem sikerült felvennie a tempót és a ritmust szinte az egész meccs során, a hazaiak pedig a világbajnok francia csatár Kylian Mbappé, valamint a vb-ezüstérmes Randal Kolo Muani és a dél-koreai Li Kang In találatával magabiztos diadalt arattak.

A Dortmund az első félidő végén szerezte meg a vezetést az előzetesen esélyesebbnek tartott Newcastle vendégeként, és ezt az egygólos előnyt aztán óriási küzdelemben meg is őrizte a lefújásig. A házigazda angol együttes végig küzdött, de erőltetettnek tünnek a támadásai, és ha adódott is egy-egy nagy lehetőség a játékosok előtt, vagy a kapufát találták el, vagy a németek kapusa hárított.

Az E csoportban a mérkőzés emberhátrányban befejező Atlético Madrid nagy küzdelemben játszott 2-2-es döntetlent Glasgow-ban a Celtickel, míg a G csoportban a címvédő Manchester City gól nélküli első félidő után 3-1-re győzött a svájci Young Boys otthonában. Az angol csapatban Erling Haaland duplázott, a City pedig hibátlan mérleggel áll a négyes élén, és a következő fordulóban már be is biztosíthatja a legjobb 16 közé kerülését.

Ugyancsak a G jelű négyesben a magyar válogatott védő Willi Orbán sérülése miatt nélkülöző, a kapus Gulácsi Péter pedig a kispadra ültető RB Lipcse 3-1-re verte a vendég Crvena zvezdát.

A H csoportban az FC Porto a szünetben még egygólos hátrányban volt, aztán viszont a brazil Evanilson mesterhármásának is köszönhetően fordított, és végül sima, 4-1-es sikert aratott a belga Antwerp vendégeként.

Eredményjelző

Bajnokok Ligája, csoportkör, 3. forduló:

* E csoport: Celtic Glasgow (skót) – Atlético Madrid (spanyol) 2-2 (2-1), Feyenoord (holland) – SS Lazio (olasz) 3-1 (2-0).

A csoport állása: 1. Feyenoord 6 pont, 2. Atlético Madrid 5, 3. Lazio 4, 4. Celtic 1.

* F csoport: Paris Saint-Germain (francia) – AC Milan (olasz) 3-0 (1-0), Newcastle United (angol) – Borussia Dortmund (német) 0-1 (0-1).

A csoport állása: 1. Paris Saint-Germain 6 pont, 2. Borussia Dortmund 4 (1-2), 3. Newcastle United 4 (4-2), 4. AC Milan 2.

* G csoport: RB Lipcse (német) – Crvena zvezda (szerb) 2-1 (1-0), Young Boys (svájci) – Manchester City (angol) 1-3 (0-0).

A csoport állása: 1. Manchester City 9 pont, 2. RB Lipcse 6, 3. Young Boys 1 (4-8), 4. Crvena zvezda 1 (4-8).

* H csoport: Royal Antwerp (belga) – FC Porto (portugál) 1-4 (1-0), FC Barcelona (spanyol) – Sahtar Donyeck (ukrán) 2-1 (2-0).

A csoport állása: 1. FC Barcelona 9 pont, 2. FC Porto 6, 3. Sahtar Donyeck 3, 4. Royal Antwerp 0.

Magyar és román futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Október 27. péntek:

* 17.30 óra: FC Voluntari – Sepsiszentgyörgyi Seps OSK (Szuperliga, 14. forduló)

* 20.30 óra: Bukaresti Dinamo 1948 – Jászvásári CSM Politehnica (Szuperliga, 14. forduló)

Október 28., szombat:

* 13.30 óra: Kecskeméti TE – Zalaegerszegi TE FC (NB I, 11. forduló)

* 14.00 óra: Galaci Suporter Club Oțelul – Nagyszebeni Hermannstadt (Szuperliga, 14. forduló)

* 15.45 óra: Fehérvár FC – Diósgyőri VTK (NB I, 11. forduló)

* 18.00 óra: Puskás Akadémia FC – Debreceni VSC (NB I, 11. forduló)

* 20.30 óra: Petrolul 52 Ploiești – Bukaresti FCSB (Szuperliga, 14. forduló)

Október 29., vasárnap:

* 11.30 óra: Bodzavásári Gloria – Campionii FC Argeș Pitești (2. liga, 11. forduló)

* 14.00 óra: Universitatea 1948 Craiova – Aradi UTA (Szuperliga, 14. forduló)

* 14.15 óra: Mezőkövesd Zsóry FC – MTK Budapest (NB I, 11. forduló)

* 16.30 óra: Paksi FC – Kisvárdai Master Good (NB I, 11. forduló)

* 19.00 óra: Ferencvárosi TC – Újpest FC (NB I, 11. forduló)

* 20.30 óra: Bukaresti Rapid 1923 – CSU Craiova (Szuperliga, 14. forduló)

Október 30., hétfő:

* 15.30 óra: CSM Slatina – Unirea 04 Slobozia (2. liga, 11. forduló)

* 17.30 óra: Botosáni FC – Kolozsvári FCU (Szuperliga, 14. forduló)

* 20.30 óra: Kolozsvári CFR 1907 – Konstancai FCV Farul (Szuperliga, 14. forduló)

A román bajnoki mérkőzéseket a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport, a magyar NB I-es találkozókat az M4 Sport televízió közvetíti.

RENDEZVÉNYEK

Jung Ildikó kiállítása

A Maros Megyei Képzőművészek Egyesületének tagja, Jung Ildikó ünnepi kiállításának megnyitójára várnak minden művészetkedvelőt november 5-én, vasárnap 12 órakor a marosvásárhelyi unitárius egyházközség Bolyai téri Dersi János termében. A kiállítás anyagát az egyesület elnöke, Czirják Lajos ismerteti, az alkotó sokoldalú művészi tevékenységéről Moldovan Irén beszél.

Gyűjtők vására

A Maros Megyei Bélyegyűjtők Egyesülete a hét végén megszervezi a gyűjtők vásárát. A marosvásárhelyi Mihai Eminescu Kulturális Központban (a korábbi Ifjúsági Házban) október 28-án, szombaton 7.30 és 14 óra között zajló vásáron egyebek mellett régi pénzürmékből, bélyegekből, térképekből és kitételésekből lehet majd válogatni.

Gólyabál Erdőszentgyörgyön

Október 27-én, ma délután 5 órától tartják meg a Szent György Technológiai Líceum gólyabálját. Az erdőszentgyörgyi művelődési otthonban sorra kerülő rendezvényre várják az érdeklődőket.

Citerások nemzetközi találkozója

November 4-én 15 órától veszi kezdetét a citerások X. nemzetközi találkozója a maroszentkirályi művelődési otthonban. A Szombat este de jó citerázni! című rendezvényen erdélyi és magyarországi citeraegyüttesek és -zenekarok vesznek részt, köztük a mezőtúri Szivárvány, a balmazújvárosi Kadarcs és Karinkó, a székelyszentmihályi, a gyergyóremetei Kokojka, a csíkszentdomokosi, a székelyudvarhelyi Citerás Cimpora, a sepsibükszádi Harmat és a nyárádszentimrei csoport. Házigazda a marosvásárhelyi Fagyöngy citerazeneke és a maroszentkirályi Kádár György Kulturális Egyesület.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Elindulhat a forradalomper alapfokú tárgyalása?

A bukaresti táblabíróság szerdai döntése értelmében megkezdődhet az 1989-es forradalom perének alapfokú tárgyalása. A döntés nem jogerős.

Az ügyben Ion Iliescu volt államfőt és Gelu Voican Voiculescu volt kormányfőhelyettest emberiség elleni bűncselekményekkel vádolják.

A fővárosi táblabíróság szerdán több halasztás után elutasította a Ion Iliescu ügyvédei által benyújtott valamennyi kifogást, és megállapította a vádirat jogszerűségét. A döntés a kiközlésétől számított három napon belül megfellebbezhető.

Az 1989-es forradalom ügyének vádiratát már több mint négy éve passzolgatják egymás között a bukaresti bíróságok és ügyészségek.

Ion Iliescu ellen a katonai ügyészek emeltek vádat 2019 áprilisában, a per azonban elakadt az előzetes szakaszban, amelyben a felek kérelmeit és kifogásait, illetve a bizonyítékok jogszerűségét vizsgálják meg. A legfelsőbb bíróság végül 2021 novemberében több hiányosságra hivatkozva visszautalta a katonai ügyészségnek a vádiratot.

Tavaly augusztusban a vádirat ismét visszakerült a legfelsőbb bíróságra. A témában tartott sajtótájékoztatóján Gabriela Scutea akkori legfőbb ügyész elmondta, hogy a katonai ügyészségnek sikerült kiküszöbölnie a vádiratból a legfelsőbb bíróság által jelzett hiányosságokat, így most újra bíróság elé állíthatják a vádlottakat.

Hat hónap után azonban a legfelsőbb bíróság megállapította, hogy nem illetékes az 1989-es forradalom perének tárgyalására, és átadta az ügyet a bukaresti táblabíróság-nak.

Az ügyészek szerint 1989 decemberében, Nicolae Ceaușescu kommunista diktátor félreállítása után az állam vezetését a Ion Iliescu irányította Nemzeti Megmentési Front Tanácsa (CFSN) vette át, amely hatalmának legitimálása érdekében rémhírkeltéssel provokált ki fegyveres összetűzéseket. A szándékosan előidézett terrorista pszichózisban december 22-30. között 857 személy meghalt és 2382-en megsebesültek – olvasható a vádiratban. (Agerpres)

Ország – világ

Jelentősen nőtt a költségvetési hiány

Szeptemberben 3,55 százalékra nőtt Románia GDP-arányos költségvetési hiánya, közölte csütörtökön a pénzügyminisztérium. Ez csaknem 1 százalékponttal több az augusztusi 2,65 százalékos hiánynál, és számottevő mértékben meghaladja az egy évvel korábbi 2,96 százalékot is. Az idei év első kilenc hónapjában a romániai kormányzati kiadások 56,46 milliárd lejmel voltak nagyobbak a bevételeknél, míg 2022 azonos időszakában 41,70 milliárd lej volt a deficit. Tavaly, az utolsó negyedévben 2,96 százalékról 5,68 százalékra nőtt a deficit. Marcel Ciolacu kormányfő a közelmúltban azt mondta, hogy idén várhatóan 5,7 százalékos lesz az éves költségvetési hiány. A 2023-as költségvetésben meghatározott eredeti hiánycél 4,4 százalék volt, független elemzők pedig arra számítanak, hogy Romániában az éves deficit 6,8 százalék körül lehet majd. (MTI)

Rekordot dönthet idén a zálogházak forgalma

Várhatóan rekordot dönthet idén a romániai zálogházak forgalma, amely év végéig elérheti az 1,8 milliárd lejt – közölte szerdán az Agerpres hírügynökség, a KeysFin pénzügyi tanácsadó cég tanulmányát ismertetve. A cég számításai szerint az ágazat idei árbevétele 12,5 százalékkal haladja meg a tavalyi 1,6 milliárd lejt, ami nagyrészt a gyors infláció számlájára írható. „Szemmel látható a vásárlóerő csökkenése, amit a tartós inflációs nyomás és a hitelezés drágulása okoz. Emiatt egyre többen döntenek úgy, hogy zálogba helyezik az értéktárgyaikat, az ékszerektől és az elektronikai termékektől kezdve a kerékpárokig és autókig” – magyarázta Diana Florescu, a KeysFin gazdasági elemzője. 2022-ben a romániai zálogházak összesített árbevétele 23 százalékkal nőtt, ugyanakkor triplája volt a 2013-as értéknek. A bruttó nyereségük szintén 23 százalékkal emelkedett éves viszonylatban. 2022 októberé és 2023 szeptembere között Romániában a fogyasztói árak átlagosan 12,6 százalékkal nőttek. (MTI)

Diplomáciai csörte a dél-kínai-tengeri kérdésben

Az Egyesült Államoknak nincs joga beleavatkozni a Kína és a Fülöp-szigetek közötti problémákba – jelentette ki csütörtökön a kínai külügyi szóvivő sajtótájékoztatóján. „Az Egyesült Államok nem részese a dél-kínai-tengeri kérdésnek, nincs joga belekeveredni a Kína és a Fülöp-szigetek között felmerülő vitákba” – mondta Mao Ning egy kérdésre válaszolva azzal kapcsolatban, hogy az Egyesült Államok korábban jelezte: megvédi a Fülöp-szigeteket. „Az Egyesült Államok ígérete a Fülöp-szigetek védelmére nem sértheti Kína szuverenitását és tengeri érdekeit a Dél-kínai-tengeren; nem segítheti, és nem bátoríthatja a Fülöp-szigetek jogellenes követeléseit” – mondta Mao. Joe Biden amerikai elnök szerdán a Fehér Házban kijelentette, hogy továbbra is „sziklaszilárd” az Egyesült Államok elkötelezettsége a Fülöp-szigetek védelme mellett, egyúttal azzal vádolta Kínát, hogy „veszélyesen és törvénytelenül” jár el a Dél-kínai-tengeren. Múlt vasárnap a kínai parti őrség közlése szerint egy „kiseb” ütközés történt egyik hajója és egy Fülöp-szigeteki hajó között, miközben a parti őrség jogszerűen megállította a hajót „illegális építőanyagok” szállításának gyanúja miatt. (MTI)

Civil szervezetek a nemekre vonatkozó kvóta bevezetését követelik a jövő évi választások előtt

Ötvennél több civil szervezet és értelmiségi nyílt levélben sürgette a parlamentet, hogy vezessen be a nemekre vonatkozó kvótát a választási törvényben még a jövő évi voksolás előtt.

A Filia Központ által kezdeményezett, a Nemek Közötti Egyenlőségért Koalíció, illetve a Nők Elleni Erőszak Megelőzéséért és Megfékezéséért Hálózat által támogatott nyílt levélben – amelyet az Agerpres hírügynökség ismertett csütörtökön – felidéztek: a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének (EIGE) legutóbbi jelentése szerint Románia az utolsó Európában a nemek közötti egyenlőség és utolsó előtti a nők politikai befolyása tekintetében.

A felhívás szerzői támogatásukról biztosították azt a szenátus által már elfogadott, képviselőházi jóváhagyásra váró törvénytervezetet, amely kötelezné a politikai szervezeteket, hogy a parlamenti választásokon legalább minden harmadik jelöltjük nő legyen. A tervezet szerint mind a nők, mind a férfiak esetében legalább 33 százalékos részarányt kell biztosítani a jelöltlistákon, oly módon, hogy két azonos nemű jelölt után kötelező módon ellenkező nemű jelölt kell következzen.

A civilek felhívása szerint egy ilyen „cipzárszerű” megoldás nélkül, önmagában a női kvóta megszabása hatástalan. A 2020-as és a 2016-os választásokon a

nők aránya a jelöltek összlétszámában nagyon közel volt a 30 százalékhöz, mivel azonban nem „befutó” helyen szerepeltek, a megválasztott nők aránya 20 százalék alatt volt.

Bár a 2020-as parlamenti választásokon nőtt a nők aránya a jelöltek között a 2016-os parlamenti választásokhoz képest, parlamenti szintű képviselőtűk a 2016-os 19,1 százalékról 18,5 százalékra csökkent, ezzel Románia a 124. helyet foglalja el a világon – állítják a levél aláírói.

A jelenlegi parlament mandátuma 2024. decemberben jár le, a parlamenti választásokat várhatóan jövő novemberben rendezik. (MTI)

Brit kormányjelentés a mesterséges intelligencia kockázatairól

A vitathatatlan előnyök mellett komoly kockázatokkal is jár a mesterséges intelligencia (artificial intelligence, AI) alkalmazásának terjedése – áll a brit kormány által csütörtökön ismertett átfogó szakértői jelentésben.

A 45 oldalas tanulmány, amelyet a tudományos, innovációs és technológiaügyi minisztérium megbízásából állított össze egy szakértői testület, a brit kormány által november elejére összehívott nemzetközi AI-biztonsági csúcs vitáira.

A dolgozat szerzői által említett fő kockázatok között szerepel, hogy a mesterséges intelligencia alkalmazása megkönynyíthatja a biológiai, a vegyi és a sugárszennyezést okozó fegyverek előállítását, illetve a kibertámadások végrehajtását.

A különböző AI-modellek ugyanis „személyre szabott” tudományos ismeretekkel láthatják el az egyes felhasználókat, útmutatást nyújthatnak az adott cél eléréséhez szükséges laboratóriumi munkához, és információval szolgálhatnak a biológiai és vegyi alapanyagok beszerzésének lehetséges módzatairól is.

A tanulmány szerzői szerint az ilyen célú laboratóriumi kutatásnak jelenleg komoly korlátai vannak, de a mesterséges intelligencia fejlődése – különösen a laboratóriumi munka automatizálásának kiterjesztésével – már a közeljövőben lebonthat néhányat e korlátok közül.

Az AI-rendszerek használatával a fenyegetést jelentő fel-

használók mindemellett időt is megtakaríthatnak. A mesterséges intelligencia például máris elősegítette olyan számítógépes vírusok előállítását, amelyek az észlelés megnehezítése érdekében időről időre módosulnak.

Az ilyen vírusok előállítása korábban meglehetősen hosszú időbe telt, ám egyes hackercsoportok fórumainak használói máris arról számolnak be, hogy a ChatGPT és más hasonló eszközök használatával lehetővé vált számukra a kártékony szoftverek (malware) gyors előállítása számos különböző programnyelven.

A tanulmány szerzői szerint az emberi tényezőket kihasználó, pszichológiai manipulációt alkalmazó, úgynevezett social engineering típusú módszer a mesterséges intelligenciával megerősítve már most szerepel a kiberbűnözők rendszeresen használt eszköztárában. Ez a kombinált eszköz képes például olyan emberek hangjának tökéletes utánzására, akikben a kiszemelt célszemély megbízik.

Az AI-rendszerek mindemellett új támadási módszereket is kidolgozhatnak. Képesek például olyan kártékony szoftverek előállítására, amelyek mindaddig „jóindulatúan” viselkednek, amíg meg nem találják a célba vett áldozatokat, és csak ekkor fejtik ki káros hatásukat, megnehezítve a vírusirtó szoftverek számára a támadás észlelését – áll a tanulmányban. (MTI)

Valószínűleg fegyverhasználatban jártas lövészközpont végzett több tucat emberrel Maine államban

Egy okleveles lőfegyveroktatót keresnek a tucatnyi halálos áldozatot és több tucat sebesültet követelő szerda esti amerikai lövöldözés miatt Maine állam Lewiston városában.

A rendőrség helyi idő szerint késő esti sajtótájékoztatóján elhangzott, hogy a gyanúsított, a 40 éves Robert Card tartózkodási helyét nem ismerik, több száz rendőr keresi, a járművét ugyanakkor már megtalálták. Szakmája miatt a férfi gyakorlott a fegyverhasználatban, és tagja volt a fegyveres erőknél tartalékos katonaként. Egyes jelentések szerint mentális problémákkal küzdött.

Az amerikai média legkevesebb 22 halottról és mintegy 30 sebesültről számolt be, a hatóság sajtóértekezletén ugyanakkor pontos számot nem közöltek a folyamatosan változó helyzetre hivatkozva. Lewiston város lakosságát óvatosságra intették, és arra, hogy zárkózzanak be lakásukba. A város fontos útjait lezárták.

A lövöldöző szerda este több helyszínen, egy étteremben és egy bowlingteremnél nyitott tüzet, az előzetes vizsgálat szerint egy gépkarabélyból.

A hatóság fotót is megjelentetett a férfiról, aki a kép alapján utcai ruhát visel, és kezében fegyverrel látható.

Helyi idő szerint éjjel körül – a hírtévéziók élő közvetítése szerint – a nyomozók Lewiston város kórházánál nagy számban jelentek meg. A lövöldözés áldozatait is ebbe az egészségügyi intézménybe vitték.

A Fehér Ház közlése szerint Joe Biden elnök szerdán este telefonon beszélt Maine állam kormányzójával és az állam kongresszusi tagjaival, szenátorokkal és képviselővel is, akiknek szövetségi segítséget ajánlott fel.

Lewiston város az Egyesült Államok északkeleti részén fekvő Maine államban található, 36 ezres kisváros. (MTI)

Miniszteri zöldségek

(Folytatás az 1. oldalról)

és ha a fogyasztási trendek nem változnak, az akkori energiamixnek nagyságrendileg harmadát teszi majd ki a gázerőművekből származó áram, ami olyan messze áll a zöldenergiától, mint nyilatkozónk a kérdésben való jártasságtól.

Arról sincs hír, hogy a zöldeket beszélő politikus egy héttel korábban a műfajban még nagyobb alakító kollégájára akart volna rátromfolni. Akkor az energiaügyi miniszter mondta az indulóban levő tengeri gáztermelési beruházás kapcsán, hogy az abban rejlő készletek kitermelésével szép hazánk Európa legnagyobb gáztermelője lesz. Az biztos, hogy amikor beindul a tengeri gázmező kiaknázása, az jelentősen feldobja a jelenleg évi 9 milliárd köbméteres hazai kitermelést, optimista becslések szerint évi 20 milliárd köbméterre, kevésbé derűlátóak szerint 15-16 milliárdra, mert közben a szárazföldi gázmezők kimerülöben vannak. De ha 20 is lesz, az akkor is csak töredéke a norvégok évi 120 milliárd köbmétert meghaladó kitermelésének, és még a britek 38-40 milliárd köbméteres termelésének is csak a fele. És azért ezek az országok még Európában vannak, ha nem is uniós tagállamok. Talán valami kártyavető szaki avatta be miniszterünket olyan titkokba, amikről még a világ nem tud, és addigra elapad a többi gázmező a kontinensen, de nem kéne feltétlenül megvárni a jóslat beválását, mielőtt ezeknek a szakiknak szólnak, hogy esetleg inkább a humoristapályán kéne villogni a politika helyett, mert az ilyen szakértelemre alapozott kormányzásnak generációkig fogjuk fizetni a csódszámláját.

EUROTRANS
alapítvány

alapította az
RMDSZ

Magyar állampolgárság
egyszerű és díjmentes ügyintézés!

Számíthat ránk!

eurotransalapitvany.ro 0364 410 097

Színház és képzőművészet a 31. Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztiválon

Színházi és képzőművészeti élményekben gazdag programot is ígér a 31. Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál. A főszerző Maros megyei MADISZ idén november 1. és 5. között várja a művészet szerelmeseit rövid- és nagyjátékfilmekkel, koncertekkel, színházzal, képzőművészeti kiállítással.

A fesztivál harmadik napján, pénteken délután 6 órától Bartha József 2. installáció című kiállításának megnyitójára kerül sor a B5 Stúdióban. Az installációs projekt szimbolikus töltetű tárgyakkal építkezik egy poétikus univerzumban. A világ álomszerű logikával épül fel: a tárgyak különböző víziókban találkoznak, politikai utalásaik viszont gyomorszájon ütnek.

A világhírű színházeoretikus, Patrice Pavis *Ványa és Ő* című drámája is megelevenedik a 31. Alter-Native-on. A Patkó Éva rendező által fordított drámát szombaton 16.15-től láthatjuk a Havi Dráma előadás-sorozata keretében a Kultúrpalotában. Az ősbemutatót a szerző, Patrice Pavis is megtisztelti jelenlétével a rendezvényen.

A marosvásárhelyi Yorick Stúdió legújabb előadása, a *Lélekfitesz* (fotó) Lackfi János kortárs író, költő műveiből összeállított, dalban és prózában megszólaló színházi előadás. Az alkotók játékosan, a költészet és a zene segítségével kérdeznak rá életünk értelmére. Az előadás rendezője Sebestyén Ába, zeneszerzője Cári Tibor. Vasárnap 16.10-től várják a közönséget a Kultúrpalotába.

A 31. Alter-Native Nemzetközi Rövidfilm-fesztivál társszervezője az Érted Egyesület. Partnerei: a Maros Megyei Tanács, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház, a Liszt Intézet – Magyar Kulturális Központ Bukarest. Főtámogatók: Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala, a Kultúrminisztérium, a Communitas Alapítvány, a Román Nemzeti Filmintézet, a Bethlen Gábor Alap (Magyarország).

Felelősségteljes közlekedésre nevelnek

(Folytatás az 1. oldalról)

A kezdeményezés azon aggasztó helyzetből kiindulva született, aminek nap mint nap mindannyian tanúi vagyunk a szűkebb-tágabb környezetünkben, szinte nem telik el nap, hogy több, emberi életet is kioltó közúti szerencsétlenségről ne szereznénk tudomást a sajtóból vagy a közösségi oldalokról. Romániában nő a balesetek száma, különösen a fiatal sofőröket érintőké, illetve egyre gyakrabban érkeznek hírek arról, hogy ittasan vagy kábítószert-fogyasztás után a volán

mögé ülő sofőrök okoznak balesetet. 2022-ben az országban mintegy 28 ezer közúti baleset történt, átlagban napi 76. Naponta négy ember veszteti életét közúti balesetben, ami a legtöbb európai viszonylatban, a tavaly több mint 1600-an haltak meg, és több mint 34 ezren sérültek meg a romániai közutakon történt szerencsétlenségekben. A halálos áldozatok 43 százalékát a gépkocsivezetők, valamint utasaik tették ki, 20 százalékuk gyalogos, 18 százalékuk motoros, 10 százalékuk kerékpáros volt. Tavaly a közúti

szerencsétlenségek 52 százaléka vidéki utakon, 40 százaléka városban, 8 százaléka autópályán következett be – ismertette a csöppet sem derülátó statisztikai adatokat *Mara Togănel*, a Maros Megyei Prefektúra illetékese. Az elmúlt évi közúti balesetek zöme a nyári hónapokban történt, 73 százalékuk napközben, 87 százalékuk pedig száraz úttesten következett be.

Adrian Grigore ralipilóta, a BIV Rally Team képviselője elmondta, a *Légy biztonságban, légy felelősségteljes sofőr!* projekt a tényszerű in-

formációkat gyakorlati tanácsokkal és bemutatókkal ötvözte, hogy a jogosítvány megszerzése előtt álló tizenévesek megérthessék a megelőző magatartás fontosságát, és tisztában legyenek a volán mögött hozott döntéseik súlyával. A projekt, amelynek a célja, hogy a fiatalokat megismertesse a közúti közlekedés kockázataival, interaktív műhelymunkák formájában tíz romániai középiskolában zajlott. Kovászna, Hargita és Maros megyéből mintegy 1800 XI. és XII.-es diák kapcsolódott be a tevékenységekbe. A diákokat tájékoztatták a védekező vezetésről, a járművezetők jogairól és kötelezettségeiről, a balesetekről, az alkohol vagy kábítószert hatása alatti vezetés káros hatásairól, valamint arról, hogyan lehet felelős sofőrként viselkedni. Maros megyében négy középiskola – három marosvásárhelyi és egy szászrégeni – diákjai vettek részt a foglalkozásokon. *Paula Maria Dărbăban* Maros megyei főtanfelügyelő kiemelte, a tájékoztató tevékenységek interaktívak voltak, és számos gyakorlati bemutatót építettek bele, ami hatással volt a fiatalokra, többek között kipróbálhatták a baleset-szimulátort, illetve az olyan szemüvegeket, amelyek által megtapasztalhatták, milyen hatást kelt a szervezetben a szeszes ital, illetve a tudatmódosító szerek használata. A prefektúra és a tanfelügyelőség mellett a projekt

partnerei a Román Rendőrség, valamint a Katasztrófavédelmi Felügyelőség. Ez utóbbi képviselőjében *Maiores Ciungan Sorin*, a Maros Megyei Katasztrófavédelmi Felügyelőség főfelügyelő-helyettese volt jelen, aki elmondta, az intézmény képzési központjának a szakemberei is ellátogattak a diákokhoz, és bemutatták nekik, hogy közúti balesetnél hogyan segíthetnek az áldozatoknak addig, amíg a mentőcsapat a helyszínre nem ér. A rendőrség részéről *Conțiu Cristian* főfelügyelő rámutatott, a rendőr-felügyelőség kiemelt hangsúlyt fektet a közlekedés terén a nevelésre, a projekt keretében ismertették a középiskolás fiatalokkal, melyek azok a fő tényezők, amelyek a leggyakrabban vezetnek balesethez, beszéltek nekik a felelőtlen vezetés kockázatairól, illetve mondanivalójukat olyan konkrét, elrettentő példákkal is illusztrálták, amelyekkel munkájuk során szembesültek. A BIV Rally Team Sportklub Egyesület jövőben folytatja a projektet, további megyék középiskoláit célozza meg. Annak kapcsán, hogy Románia európai viszonylatban élen jár a közúti balesetek számának tekintetében, a sajtótájékoztatón szóba került a sofőriskolák felelőssége is. *Adrian Grigore* úgy véli, hogy túl könnyen lehet jogosítványt szerezni, szigorúbbak kellene legyenek a feltételek.

Fotó: Nagy Tibor

Színés Világ

XX. évf. 43. (882.) szám, 2023. október 27., péntek

Mesevadászat a Kultúrpalotában

Rákóczisok gólyabálja

Bodolai Gyöngyi

Tartalmas, látványos, különleges, mondhatni varázslatos hangulata volt a marosvásárhelyi Bolyai líceumhoz csatolt katolikus iskola diákjai által szervezett idei gólyabálnak. Elismeréssel kell szólnunk arról, hogy mennyi tehetséges, jól táncoló, szépen énekelő, a színpadon otthonosan mozgó, szerepét átéléssel alakító diákok láttunk fellépni a rendezvényen.

A 2023-as gólyabált, azaz a kilencedik osztályosokat beavató ünnepséget *Hajdú Zoltán* igazgató nyitotta meg, aki a nagy bolyais családon belül lévő rákóczis családdal való összetartozást hangsúlyozta.

A továbbiakban *dr. Tamási Zsolt-József* igazgató szólt a Kultúrpalota nagytermét megtöltő diáksághoz.

„Ha bárkinek el akarjátok mondani, hogy melyik az iskolátok, akkor úgy jártok, mint a

szülők ismert meséire gondolt, meglepetés érte. A mai fiatalok a televízióban, moziban látott, az utóbbi évtizedekben népszerűvé vált brit, amerikai animációs filmekben nőttek fel, és azok különleges, háborzongató vagy tréfás világába kalauzolták el a nézőket, így például *A halott menyasszony*, *Harry Potter*, *Pán Péter*, *Coco*, *Farquaad (Shrek)*. A *Harry Potter* hőseinek sikerült *Soós Zoltán* polgármestert is kisfilmre varázsolni, aki köszöntötte a gólyabálozókat. Nem hiányzott a Disney animációs film férfi szereplője, *Aladdin*, akiből a csodalámpásnak köszönhetően világhírű gazdag focista lesz, és akinek titkos szerelme az unatkozó és nagyon szépen táncoló *Jázmín hercegnő*. Az életre kelt játékokból (*Toy Story*) *Woody*, a cowboy baba elevenedett meg, és láthattuk *Hamupipó*két is, aki egy főgonosz karakterrel vitatkozik, hogy megtalálja eldugott cipőjét, amivel visszatérhet a saját világába.

mesében: a tréfás mesében, mert az ellenőrzőtkben Bolyait ír, de ti rákóczisok vagytok; mint a csodamesében, mert állandóan történik velünk a csoda, ami miatt tudjuk, hogy a gonosz varázslat egyszer véget ér, s győzni fog a jó; mint a hősmesében, mert valós és képzeletbeli ellenségeink sem tudnak megtörni minket; mint a láncmesében, mert a nagyobbaktól tudjátok, hogy nálunk a mese sokszor befejeződött már, de mindig újradödtek a harcaink; és a tanítómesében, mert tőletek is tanulhatják, hogyan lehet büszke rákóczisnak lenni egy mesebeli iskolában, amelyik hol volt, hol nem volt... És még tart a mese. A rákóczis mese, amely a mese világában egy új műfaj, s amelyet már sokan mesélnek, ismernek, s várják velünk együtt, hogy győzzön a jó” – mondta *dr. Tamási Zsolt* a mesevadász gólyabál megnyitóján.

Demeter Éva és *Barát István* műsorvezető diákok a beszédeket követően a támogatóknak mondtak köszönetet, akik közül az *Incube Center* nyelviskola, az *Avon* és az *Unicum* autósiskola nyereményt ajánlott fel a legügyesebb szereplőknek.

A kilencedikesek között a tíz évvel nyitották meg a műsort (oktatóik *Balázs Orsolya Renáta* és *Benkő Erik*). Ezt követően a műsorvezetők anyja és fiává változtak, és a kisfiú kérésére elkezdődött a mesevarázs. Aki a rendezvény címe alapján a nagyszülők, idősebb

A legnagyobb sikert mégis a *Piroska* és a *farkas meséjének* a mai valóságra átváltó változata aratta a falkából lett nagymamával mit sem törődő, szünet nélkül mobiltelefonozó *Piroskáról*, akit *Orbán Attila* jelenített meg, megnyerve a fiúk körében az első helyet. A lányoknál a *Hamupipó*két megszemélyesítő *Szőcs Blanka* teljesítményét ítélte a legjobbnak a zsűri. Azt megelőzően a pároknak általános műveltségüket is bizonyítani kellett,

ami döcögött egy kicsit, nem minden kérdés esetében sikerült, de voltak valóban nehéz kérdések is, a vége felé pedig a közönség is besegített.

Második helyen *Barát Csilla* (*Hermione*) és *Bandi Miklós Csaba* (*Pán Péter*) végzett, harmadik *Molnár Kitti* (*farkas*) és *Angyal Miklós* (*Toy Story*) lett. A legtöbb jelölést *Covaci Anna Miriam* és *Elek Roland Eduárd* kapta.

Mielőtt a díjazásra sor került volna, a *Megadom* Magam zenekar szórakoztatta a közönséget.

Kiosztották az *Incube* nyelviskola, az *Avon* és az *Unicum* autósiskola nyereményjátékának a nyertesait is. A Mesevarázs két első helyezettje szintén az *Unicum*-különdíjjal, az autósiskola ingyenes elvégzésének lehetőségével gazdagodott.

Az est végén a kilencedikes diákok elmondták a humoros esküt.

– Nagyon örülök annak, hogy fogékony tizenkettedik osztályosaink vannak, akik az iskola „mesés helyzetére” építették fel az egész gólyabált. Nagyon jól kiválasztott téma volt, és a hozzá választott mesék is. Bár a színpadi bemutatásuknál néha úgy tűnt, hogy kicsit modern a feldolgozás, tanulságukkal mindenki tanítani akart. Úgy gondolom, hogy az értékmegőrzés, értékápolás mentén készültek az alkotások, amire, bár nem volt túl sok idejük, sokat készültek, és ügyesek voltak, na-

gyon jól éreztem magam, és igazán meglepett, hogy mennyire tehetségesek. Nem csak ennyi tehetséges diákunk van, de ők voltak a bátrabbak, akik megmutatták magukat – nyilatkozta *dr. Tamási Zsolt*.

Miklós Hunor XII. osztályos diákok, a *Piroska* és a *farkas* jelenet rendezőjét kérdeztem a szervezésről, a válogatásról, a felkészülésről, az ötletekről. Amint elmondta, próbálták biztatni a kilencedikeseket, hogy minél többen vegyenek részt a válogatón, ahol az adott feladatokat kellett elvégezniük, ami alapján kiválasztották a szereplőket. Eleinte kevésbé jelentkezték, főleg lányok voltak többen, de a fiúkat is sikerült meggyőzni. A mentorok kitalálták a jelenetet, és azt addig próbálták, amíg jól ment. Hozzátette, hogy elégedettek a teljesítményükkel.

Mester Ildikó angol szakos tanárnő, a verseny mentora szerint:

– Mind a szervező, mind a fellépő diákok kiválóan teljesítettek, szívüket, lelküket beleadták a jelenetek előadásába. Bár teljes próba csak egy volt, iskolakezds óta készültek. Az ötlet a szervező diákoké. Azt, hogy ki kinek lesz a mentora, és hogy kerülnek párba, véletlenszerűen sorsolták ki. Utána a mentorokkal egyeztettek a kerettörténetet illetően. Próbáltuk viccesre venni, és tehetségüket megmutatni, ami véleményem szerint sikerült.

A természet kalendáriuma (DLXXXVIII.)

Kiss Székely Zoltán

Kedves Olvasóm! Mai sétámat egy XX. századi katonaköltő, **Vályi Nagy Géza Őszi képével** kezdem. A sokat látott első világháborús katonatiszt letisztult, üde, nyugodt természetszemlélete lüktet át e versből: a csillagbetűző magyar pásztor ősi testvérisége a röggel, megértő szeretete a természet titkai iránt.

*Nyájas szelídség... megbékélt mosoly,
Derűs-borongás árad mindenütt,
Októberi ég verőfénye süt...*

A zengő élet lassan haldokol:

*Madárraj teli hold felé repül.
Álomba mélyed: rét, liget, vadon, –
Halál előtti édes nyugalom
Terül a völgyre észrevétlenül.*

*A nap lemondón, fáradtan ragyog,
Bágyadt színek, kesernyész illatok
Terjengenek... Köd oszlik: tejfehér...*

*Tücsökhad félve hallatja szavát,
Sötét varjaktól feketül a róna,
Táncot rop kergült száraz falevél...*

*S fejveszejtve, űzve – árkon-bokron át
Vágtatni kezd a gyors ördögszekér:
Az ősz magányos, bús kengyelfutója...*

Október 26., **Dömötör** után vagyunk. *Miként Gábor és Mihály főangyal, úgy áll szemben egymással a két híres katonaszent, György és Dömötör is az év – és a magyar Szent Korona – arconcsán. György napjával (ápr. 24.) Dömötöré (okt. 26.) éppen átellenben van – olvassuk Jankovics Marcell **Jelkép-kalendáriumában**. – *Ünnepek az évet két egyforma félkörbe vágják, mégpedig katonához illően hadak évadjára (nyári fél év) és fegyvernyugvás idejére (téli fél esztendő).* Fegyvernyugvás ideje? Be jó is lenne – világszerte!*

Október 27-én, 1466-ban, Goudában született **Rotterdami Erasmus** filozófus, nyelvújító, a reformáció szellemi előfutára. Humanizmusában központi helyet foglal el a háború és a béke kérdése. Amikor a Velence ellen hadban álló **II. Gyula pápa** felkérte, hogy írjon kiáltványt a háború dicséretéről, ő megírta **Antipolemusát**: egy olyan korban, amelyben a háborús erények mindennél többet jelentettek, mítoszaltatni merte a „hadi dicsőséget”.

Október 27-én, 1890-ben született **Fehér Dániel** erdőmérnök, növényfiziológus is. A modern talajbiológia egyik megalapozója a selmecbányai Bányászati és Erdészeti Főiskolán végzett. Amikor Trianon után a selmecbányai főiskola Sopronba költözött, 1923-ban, itt lett a növénytan tanszék vezetője. Nevéhez fűződik a soproni botanikus kert létrehozása. Sokfelé járt tanulmányutakon, expedíciókon: Dániában, Finnországban, Norvégiában, Svédországban, Lappföldön, Algériában, a Szaharában,

Olaszországban. Érdeklődésének középpontjában a talaj mikroorganizmusainak vizsgálata állt.

Október 28. **Simon** napja. Az apostolról annyit tudunk csak, hogy zelóta volt, mielőtt Jézushoz csatlakozott volna: a fanatikusan Róma-ellenes nemzeti párthoz tartozott, amelynek tagjai a modern terroristákhoz hasonlóan a gyilkos és öngyilkos merényletektől sem riadtak vissza (görög zelótész = „vakbuzgó”). Legendája szerint Perzsiában halt vértanúhalált: kettéfűrészelték. Ezért a fűrés az attribútuma – a favágók tisztelik védőszentjüként. Október végén, a falevelek lehullásával kezdődik a favágóidény, belátható, az erdő munkásai az ekkor ünnepektől – nem Simon az egyetlen! – kérték az áldást dolguk megkezdéséhez.

Ahogy lekívánkozik az ágakról a levél, a csupaszig ágak labirintusában egyre több látszik az erdő madarainak eddig lomb rejtette életéből.

*Gyors madár – Niagara zúdul
ötven évmre fröcskölődve, csurdig
a vérző fűvű-rét zöld fűtűgöggel:
rigók, csizék hullámlanak, pirók
csirreg egy galagonya-kottaágon,
havat futtatnak északi egekre
a barázdabillegető-bakák,
(...) nem tél ez, mondják, év októbere...*

Az éppen egy évszázada, 1923. október 28-án született **Kormos István Októbere** ez.

És szintén október 28-án, 1976-ban „született” az RU0158 ügyiratszámú Térbeli logikai játék című szabadalmi bejelentés, a legsikeresebb magyar találmány, **ifj. Rubik Ernő** kockája.

Az úgyszintén október 28-án, 1673-ban született **Csiba István** jezsuita tanár két érdekes természetrajzi munkája miatt fontos a magyar tudománytörténetben: az egyik, az 1713-ban megjelent **Dissertatio historico-physica de admirandis Hungariae aquis** a magyarországi vizekről szól, a másik, az egy évvel későbbi **Dissertatio historico-physica de montibus Hungariae, metallis et lapidibus** Magyarország hegyeiről értekezik.

Még mindig október 28-ánál tartva – 1718-ban e nap látta meg a napvilágot a kalandos életű jezsuita pap, Brazília egyik első földrajzi felfedezője, **Szentmártony Ignác**. Amikor **V. János** portugál király csillagászokat és földmérőket keresett gyarmati szolgálatra, a rend a fiatal, tehetséges tanárt ajánlotta az uralkodónak. Szentmártony társaival 1749-ben érkezett meg az észak-brazíliai Maranhóba; a spanyol gyarmatokkal, Peruval és Bolíviával határos vidék feltérképezését kapta feladatul. Az expedíció pontos útvonala ismeretlen, mivel titkos küldetés volt. A dokumentumok valószínűleg valamely portugál levéltár mélyén rejtőznek. Szentmártony tíz évén át járta Amazónia dzsungelét és őserdei vízfolyásait, állandó életveszély közepette. Áldozatos munkájának tragikus vége lett 1760-ban. Miután a portugál király betiltotta a jezsuita rendet, őt is elfogták, és a Lisszabon melletti Sao Julian erődbörtönbe zárták.

Ördögszekér – az ősz magányos kengyelfutója

18 éven át raboskodott itt, míg végre kiszabadulhatott és hazatérhetett.

1874. október 29-én született **Detre László** csillagász, akadémikus, a változó csillagok nemzetközi híru kutatója. 1943-tól ő vezette az **Akadémia Csillagvizsgálóját**, majd ő irányította a ma legnagyobb magyar csillagvizsgáló, a **Piszkéstetői Observatórium** felépítését.

Október 31. a reformáció emléknapja. **Luther Márton** 1517-ben e nap függesztette ki a wittenbergi vártemplom kapujára 95 pontba foglalt téziseit. S 1992-ben e napon rehabilitálta a katolikus egyház **Galileo Galileit**.

A november a kilencedik hónap volt a rómaiaknál. Neve a görög „neosz-neá”-ból ered, azt jelenti, hogy „új, félig felnőtt, tapasztalatlan”. A kézujjakra számláló ógörögöknél eléggé kézzelfogható megjelölése a jobb kéz gyűrűsujjának.

November első két-három napja a kelta eredetű halottak kultuszát szolgálja. A november elsején megtartott **mindenszentek napját** éppúgy, mint a másodikán (vagy ha ez vasárnapra esik, akkor harmadikán) megült **halottak napját** csak a IX-X. század óta ünnepli meg az egyház, holott Angliában, kelta területen már a VIII. században is közönnep volt. November 1. volt a kelta év kezdete, amikor halotti áldozatokat hoztak az elhunytak tiszteletére. A Krisztus utáni 1000. évre várt világvége szorongásos hangulatában a halandók iparkodtak az elhunytak szellemeivel jó barátságba kerülni. Sírjaikon gyertyákat gyújtottak, hogy a szegény fázós lelkek ezek fényénél melegedhessenek. Ez eredményezte a halottak napjának egyetemes elterjedését.

A hónap régi magyar neve: *nyilas hava*, illetve a nyilas hónap első dekádjának legjelentősebb szentje után *Szent András hava* volt.

November 1. mindenszentek napja – mindazon megdicsőült lelkek ünnepe, akikről megszámlálhatatlan sokaságuk miatt a kalendárium külön-külön, név szerint nem emlékezik meg. Mára az ünnep lassacskán elsorvadt. A gyakorlatban halottak napjának vigíliája lett belőle.

*Nem volt riadalom a pusztán
amikor megszülettem én
váratlanul, hivatlanul tán
halottak estelén.*

– kezdi **Egy sápadt nő egy kis szobában...** című, 1931-ben írt versét az 1902. november 2-án született **Illyés Gyula** –

*Novemberben, halottak napján,
gyertyagyújtáskor, amidőn
a puszta népe künn könnyezett
a dombos temetőn.*

*Harangszókor, mikor a szomszéd
falvak magas sirkertjei
hirtelen testvér örtüzeként
elkezdek fényleni.*

*A völgyben egy kis házban akkor
szédült boldog kínra anyánk.
Elképzelem a téli tájat
és azt az éjszakát.*

*Egy sápadt nő egy kis szobában
s körül a komor hegytetők
ormán villogó koronákként
lobogó temetők.*

*Körül a halál diadalma,
gyertyás, kísértő ünnepély
és lent egy váratlan sikoltás
a páras völgy ölén.*

*Fönt sírás, tompa jaj, harangszó
és letről a völgy mint meleg
tenyér fölnyújt vigaszul egy kis
sikongó életet.*

A katolikus egyházban a mindenszentek utáni nap a tisztítóüzben szenvedő lelkek emléknapja. Az este közeledtével gyertyákkal, mécsesekkel kivilágítják, „*hogy az örök világosság fényeskedjék*” az elhunytak lelkének. Idegenben elhunyt, ismeretlen földben nyugvók emlékének a temetőkereszt vagy más közösségi temetőjél körül gyújtanak gyertyát. Ezen az estén otthon is égett a gyertya, mégpedig annyi szál, ahány halottja volt a családnak.

Halottak napján Jánosházy György szép szonettjével búcsúzom egy hétig, kedves Olvasóm.

*Itt vannak mind, itt gyülekeznek
a gyertyafényes dombokon,
süppedt sírok, mohos kereszték
körüli: tanító és rokon,*

*és ismerős és ismeretlen,
szegénylegények, nagymenők,
a földből is számkivetetten
élők szívében élnek ők.*

*De fogytán itt a szív s az élet,
és mindenszentek éjjelén
maholnap nincs kinek üzeni:*

*magunk dermesztő szélbe széled,
maholnap nem gyúl gyertyafény,
mögöttünk csak az Éj, a semmi.*

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023-ban, 264 évvel **Kazinczy Ferenc** születése után

Október vég galagonya-kottája

A reformáció, mindenszentek és halottak napja Erdélyben

A mindenszentek és a halottak napja közötti különbség nem mindenkinek világos, ami nem csoda: a két egymást követő ünnepnap összemosódott a néphagyományban is. Régóta a halottakra való emlékezés szokásai, rítusai uralják mindenszentek napját is. A keresztyény felekezetek tagjai és mások is ki szoktak látogatni a temetőbe a két nap valamelyikén. De érdemes tudni, hogy a reformátusok hivatalosan egyik ünnepnapot sem tartják meg. Szokás-ként meghonosodott az ő körükben is a temetőlátogatás, ám hivatalosan sem halottak napja, sem mindenszentek nem egyházi ünnepük. Ők a reformáció emléknapiját ünneplik október 31-én. Az evangélikusoknál és az unitáriusoknál viszont egyházi szinten is nyilvánartartják a halottak napját.

Nagy-Bodó Tibor

Csáky Károly nyugalmazott református lelképásztor:

Reformáció bennünk

– Eltekintve a reformáció és a halottak napi, Erdélyben szokásos megemlékezésektől, magunk felé fordulva keresem annak lehetőségét, miként válnának ezek az ünnepi alkalmak olyan áldásokká, amelyek új életre-
mennyiséggel indítanának Istentől megáldott jövőnk felé.

Már évek óta megszoktuk, hogy minden esztendőben a reformáció napját követő halottak napján kegyelettel emlékezünk elhunyt szeretteinkre, gyakran emlékeket idézve próbáljuk újra átélni mindazt, amit tőlük kaptunk, jószágot, szeretetet, türelmet és sok-sok felsorolhatatlan dolgot.

Nem szeretném ezeket a szép emlékeket senkiben sem megzavarni, de nem hallgathatom el, hogy ilyenkor elfeledkezünk magunkról. Holott nekünk fáj a távozásuk, mi szorulunk vigasztalásra, nekünk van szükségünk erőre, lelki segítségre. És nem csak a gyászunk miatt.

Csáky Károly

Fotó: Haáz Vince

Új erőre és egy teljesen új életfelfogásra van szükségünk ahhoz, hogy ebben a halálvilágban még megmaradhassunk, és életünk legyen.

Sokszor kérdezzük szinte reménytelenül: ki tud rajtunk segíteni? Ki tud ebben a mai háborús és terrorveszélyes világban oltalmat biztosítani? Kire nézzünk – kérdezzük egyik református énekünk szavaival –, ki remény-nyel biztatja szívünket? És már kapjuk is a választ: Isten a mi segédelmünk, ki sohasem hagy el. De ennyit tudni nem elég, mert az én Istenről való tudásom, akár róla való beszélgetésem még csak azt jelenti, hogy Ő rajtam kívül van. Az Ő ereje nincs bennem. Nem tud engem formálni, alakítani. A reformáció legnagyobb ajándéka, hogy Isten önmagát bennünk tette életté, minket készítetett és készlet változásra.

A Szentírás alapuló reformációval Isten maradandó változást akar véghezvinni az életünkben. Mi meg emberi gyarlóságunk miatt szívesebben vennénk, ha a körülményeink változnának, és nem mi magunk. Inkább szeretnénk külső reformokat, mint belső reformációt.

A reformok rajtunk kívüliek, így nem kérnek tőlünk semmit. Ha jó irányban hoznak változásokat, örömmel vesszük. De azt is tudni kell, hogy mulandók. Gyakran csak lát-szateredményt hoznak. A reform új viselkedésre tanít, a reformáció új gondolkodásra. A reformok a bensőnk, a lelkünk, az életfelfogásunkat nem érintik.

Reformációra van szükségünk, belső megújulásra, maradandó változásra, új gondolkodásra, amit emberi erő megvalósítani nem képes, de ha Isten ígéje bennünk munkálkodik, nagy dolgok mehetnek végbe. Ezt kell

nagyon komolyan vennünk, tudva azt, hogy Isten nem foltozgatni akarja az életünket, hanem egészen újjá akar teremteni. Ezt kérjük minden vasárnap az istentiszteleten itt, Erdélyben, hogy Krisztus beszéde lakozzon bennünk gazdagon, mi meg áldott és jó gyümölcsöket teremjünk az Ő dicsőségére és egymás javára.

Dr. Köllő Gábor nyáradremetei római katolikus plébános:

A boldogmondások magyarázata

– Olvasmányaimban több helyen találkozom azzal a megállapítással, hogy miért van az, hogy a szenteket csak mennyei születésük után kezdik tisztelni.

Az is fejtörést okozott nekem a későbbiekben, hogy a teológia mintha többre értékelné a „szentségi” életet az élet szentségénél. Hogy a kettő közötti átjárhatóságot jobban megérthessük, meg kell vizsgálnunk azt, hogy valójában mi is az a szentség. Több meghatározást ismerek, de most a magam meglátásai alapján közelítenék a kérdéshez. Azt érzem, hogy a szentség a mindenség összetartó ereje. Benne az élet paradoxonjai magasztosulnak fel a Szentlélek ereje és az Erő szent lelke által. Ez tömör lüktetés, mely az ember szívébe áramlik. A szív ezt a jelenséget képes érzékelni, látni és belesimulni. Itt a fegyelmezett figyelem nagyon fontos. Nem szabad kapkodni, hanem igenis meg kell figyelni Isten bennünk való ünneplését.

A Szentírás több helyen erre bátorít minket, és rávezet, hogy hogyan lehetséges mindez. Mindenszentek ünnepére az Evangélium Szent Máté boldogmondásait tárja elé. Ez egy olyan vízió, amely az ember egzisztenciális létét célozza meg.

Leleki eligazítást ad a keresőnek. Nem fejtörésre hív, hanem lelki gyakorlatra. A szentírási részlet így kezdődik: Miközben a hegyen leült Jézus, tanítványai köré gyűltek. A tizenkettő és a nagy tömeg. Aztán ezeket mondta: „Boldogok, akik lelkükben szegények, mert övék a mennyek országa...” Azt mondja, *boldogok*, jelen időben, tehát most is. De vajon hogy is van ez, hogy szegénynek kell lenni ahhoz, hogy az ember boldog lehessen? A kérdés nyitját és valóságát az akkori és jelenlegi világ megfigyelésének összefüggései adják meg. Azt mondja az egyik 20. századi gondolkodó, hogy „...a szegénység magából a gazdagságból ered. A bőség felhalmozódása az egyik oldalon, a nyomor felhalmozódása a másik oldalon...” Lám, mennyire aktuális ez! Ilyen a kőkemény világ. És akkor mit tehetünk? Meg kell keresnünk és megdolgoznunk azért az arany közép-útert, mely életünk egyensúlyához vezet. Nem könnyű munka, mert nemcsak önmagunkról van szó, hanem embertársainkról is. Jól meg kell értenünk, hogy lélekben már most is *boldogok* vagyunk, mert a gazdagság „szegénysége” és a szegénység „gazdagsága” szívünkben van elrejtve. A lélek az igazi otthonunk.

A következő boldogmondás a szelídekhez szól, azt ígérve, hogy övék lesz a föld. A szelídség szellemi-lelki töltekezés, olyan arányosság, amelyben a lélek ereje otthonosan mozog. Gazdagodni képes, állandóan megújulni. Még a háborúk közepette is erős mutatóvá válik. Erényekben gazdagodik. A szelídséget gyakorló hívőnek számot kell vetni azzal, hogy ezt az erényt akár közvetlen vagy közvetett módon mindig is „üldözték”. Persze ez nem volt és talán nem is lesz mindig tudatos. Valahogy mintha az irigység munkálna benne. Molière találóan fogalmaz, amikor azt írja: „...az erényt mindig üldözték a világban. Az irigyek meghalnak, de maga az irigység soha” – erre kell felkészülni a szelíden bölcs és bölcsen szelíd embernek a földön. Ennek szellemi természetét – keresztyény módra – csak így tisztogathatjuk. Aki ezen munka előtt nem menekül, annak szembe kell néznie a következő boldogmondás természe-

Köllő Gábor

Fotó: Nagy-Bodó Tibor

tesen természetfölötti vetületeivel, miszerint „...boldogok, akik sírnak, mert részük lesz a vigasztalásban...”. Jézus nagyon emberi módon közeledik az egyik legmélyebben szántó alapmagatartáshoz, a síráshoz. Az emberi test nagy részét a víz teszi ki. A tudósok azt mondják, hogy egyike a legjobb információhordozóknak. Amikor az ember sírni tud, akkor a könny más minőség formájában érinti a bennünket átkaroló információs teret. Egy kínai közmondás szerint a léleknek nincs olyan titka, melyet a viselkedés el ne árulna. A tiszta és őszinte könnyhullatás lelki gyógyulást hoz.

A gyógyulás kiteljesedésére és az egyéniség megélésére a következő boldogmondást kapjuk: „Boldogok, akik szomjúhozzák az igazságot, mert vágyakozásuk beteljesedik”. A vágyakozás szomjúhozás, benne rejlik a Végtelen Szeretet szívének megkeresése. Ezt a szemlélődést hozhatja el számunkra, mely egészen a lélek alapjához vezet, és minden cselekedetünkben és elmélkedésünkben hűségese kísérrökké válik. Minden vágyat betölt. Az igazság utáni szomjúság a szomjúság igazságává válik. Ez a paradoxon adja meg a szentség kibontakozását. A mindennapi embernek is pontosan így üzen, mint azoknak, akik elvonultan Istenben élnek. Az összem-beriség gyógyul általa.

A következő boldogmondás az irgalmasokra vonatkozik, akik elnyerik az irgalmaságot. Az irgalom erejét a becsületben ragadnám meg, amely a psziché „hajnalhasadása”. Ebben a folyamatban a világosság felülkerekedik a sötétségen. Cicero ezt írja: „...az irgalom lelke a becsület, akkora erővel bír, hogy még az ellenségben is szeretjük...”. Az univerzum teremtett szövete – szerintem – az irgalom fényében született. Íme a szentség többedik gyökere.

Arányteremtő boldogmondás: „Boldogok a tisztaszívűek, mert meglátják Isten”. A Biblia szerint e gondolkodás központja a szív. Azt hiszem, hogy ez a titokzatos szervünk túlmutat önmagán. Szellemi-lelki vetülete páratlan. Pontos ritmusa az isteni szeretet biológiai órájának és a végtelenből jövő misztériumoknak. Lemérhető benne Isten gyönyörű spontaneitása. Megtapasztalhatjuk benne a „mérnöki” pontosságot és a tervezés páratlan fordulatait. Kiviláglik belőle az idő végtelensége, mely a jelenben megáll, és az abból kibontakozó jövőt rajzolja meg. Aki soha nem hallgatja szíve ritmusát, kicsúszik az emberiségnek szánt halhatatlanságból. Aki viszont odahallgat, meglátja Isten. Letapintja a Gondviselés erejét. Ezzel alakul ki az emberben a tisztességes önismeret, önszeretet.

Egyik keleti gondolkodó szerint „...helyesen azok szeretik önmagukat, akik önmagukban Istenet szeretik”. Ez a belső látás hallása és a hallás belső látása. Jézus még két boldogmondást fed fel előttünk: „Boldogok a békeszerzők, mert ők Isten igazi gyermekei, és azok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék lesz a mennyek országa”.

A békeszerzés, amint a szó második fele is elárulja: szerzés – szerzett „tudomány”. Benne a csendes mélyenszántás erénye munkál. Békeségbe kerülni önmagunkkal, és ezt sugározni magunkból mások felé. Akkor is, ha üldöznek. Ezért vagyunk itt a földön. A sok megszerzett ismeret mellett szerződést kell kötnünk Isten bennünk lévő békeségével. Ez is az aktív szemlélődés munkája. Ki is próbálhatjuk, ha apró eseményeket, jelentéktelennek, rutinosnak tűnő dolgokat lelassítva tesszünk, miközben

odafigyelünk rájuk. Ezek egyébként napjainkban úgy tűnnek, mintha nem is volnának fontosak. Pedig ha ezeket lelki éberséggel kísérrjük, észre vesszük Isten bennünket újjá-teremtő „friss” erejét. Sok-sok gyakorlatozás után kezdünk önmagunkhoz, önmagunkba térni. Ezzel készítjük elő a békeszerzésbe vetett bizalmunkat. Nehéz munka, de ha el-kezdjük, azonnal rájövünk, hogy Isten mennyire „drukkol” nekünk. A gondviselés végtelen erejével találkozunk. Sienai Szent Katalin írja: „Isten olyan mértékben segít bennünket, amilyen mértékben bízunk benne”.

Most, amikor a földkerekség háborúktól vérzik, úgy tűnik, hogy a bűn mikrokozma „makro” szeretetlenségbe csapott át. Ki ne tudná megmondani, hogy mennyire nyilvánvaló a „felbujtó” földi hatalma? Ha igazán keresztyények akarunk maradni, nem szabad elmenekülnünk önmagunk elől. Látunk kell magunkat Isten tükrében. Úgy kell imádkoznunk és cselekednünk, mint a kicsi gyermekek. Ha velük imádkozol, megdöbben, hogy mennyire belefolynak az ima végtelen terébe. Isten védő köpenyét, a kegyelmet mintegy be- és kilélegzik. Mi kortól függetlenül Isten gyermekei vagyunk és leszünk.

Azt hiszem, hogy a szentség mindig ott mutatkozik meg, ahol az őszinte ima „bele-robban” Isten végtelen szerelmébe.

Péterfi Ágnes sepsiszentgyörgyi unitárius lelkész:

Emlékké szelídülnő fájdalom

– A város utcáin az emlékezés virágait szorongató emberek sietnek. Az autókban ülők olykor türelmetlenül, dudaszó kíséretében araszolnak, olykor bizakodva lesik a parkolóhelyeket a temetők körül.

November első napján ebben a különös, zajos csendben Sepsiszentgyörgyön az unitárius egyházközség harangja este 6 órakor imára és emlékezésre, a csendbe hívja az embert.

A templompadokban emlékező híveknek évről évre kissé megbénul a lelke a felismerésben, de nem vádaskodnak, nem lázadnak, nem vonnak kérdőre, hanem belesimulnak az élet végességének törvényébe.

A templomi csend is annak a bizonyosságnak, annak a fájdalomnak, hogy valahol mélyen értik, látják, hogy milyen apró, esendő és törékeny az ember.

Látják az élet sebezhetőségét. Siratják a csendben, az elmúlás feketéjében szeretteiket. S a Lélek vigasztal: a fájdalom emlékké szelídülnő, s a hála érzése legyőzi a veszteség fájdalmát; így tudnak köszönetet mondani értük, kik előttük jártak, kik vezettek és szerettek, óvtak és tanítottak, álmodtak célt, teremtettek életet.

Az úrasztalán égő gyertya, a közösen mondott tanítványi imádság erőt ad: Isten kísér el zarándokútjainkon önmagunkhoz és azokhoz is, akik már csak a lelkünkben élnek.

Mert ők itt vannak. Itt, minden hangban, kimondott szóban, illatban és mozdulatban. Itt annak a felismerésében, hogy az emberi élet nemcsak a születés és meghalás, nemcsak a bölcső és koporsó, annak a tudásában, hogy az ember nemcsak mulandó anyag, hanem teremtő, alkotó lélek, ki az életével összekapcsolja a múltat, a jelent és a jövőt, és ezáltal teszi teljessé azt a folyamatot, amibe meghívta a Gondviselő Isten.

Péterfi Ágnes

Fotó: Máthé Csaba

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1073.

Publius Syrus órómai író egyik szentenciáját idézzük a fősorokban.

	1	A MÁJ VÁLADEKA	AZONBAN BALTI FŐVÁROS	ELME	KÍGYÓHANG	ROSTA
	T					E
	LU DOLF SZÁMA MEZ		TÜZET ÉLESZT REG ÉS ... (ARANY J.)			
2	A	NYILTARTÓ ELŐTAG: MIRIGY			VONALZÓ-FÉLE REPED	
FELHAJTÁS			AZ ARZÉN VEGYJELE TILTÓSZÓ	FÉL TUCAT AZ ITTENI		
GERMÁN FŐ-ISTEN			ÜDÍTŐ ITAL HUNOR TESTVÉRE		BELÁTI DUBLIN LAKÓJA	
SZÁMOMRA			PETROZSÉNY FOLYÓJA DICSEÉRI A TETTEDET			
AZ OXIGÉN ÉS A NOBÉLIUM VEGYJELE			KÖLTŐI SÓHAJ ANTE MERIDIEM (RÓV.)	FIZIMISKA A RÁDIUM VEGYJELE		
ÁSVÁNYI FÜSZER KERGET		GÁRDONYI SZÜLETÉSI HELYE ÉRINT			FÉLÁRI! MÁR IRÁNYBA TEREL	
		NŐI NÉV VAGY AUTÓPÁLYA PARIPA			ÜRES TEGEZI! KIRÁLYI FEJFEDŐ	
MIND, ÖSSZES (ANGOL)			A TETEJÉRE KIS PAJTA	VÉG TAG VÉGE PONT A SZÉLEIN!		
HULLÁM-TÖRŐ GÁT MAGUNK			SZAPORÍTÓ-SEJT RÓMAI HÉT			
		PRINCIPIUM EGYESÜLÉS		HÁROM (OROSZ) BETŰVETÉS		KIRÁLYI ÜLŐHELY
VÍZ VAN BENNE			RÓMAI 2 ROBBANÓ-ANYAG (RÓV.)	AZON A HELYEN ERŐS KÁRTYA		
CIN		ZSARNOK LATIN ÉS			FÉLÁRI! NÖVÉNY RÉSZE	
SENKI, SEMMI (FRANCIA)			RÉGÉSZI MUNKÁT IGÉNYLŐ EGYE!			
L. N. J.	J				RAGADOZÓ HAL	

AZ OKTÓBERI ÉVFORDULÓK (2.)

című pályázat nyertesei:

Jakab Emőke,
Kibéd

Simó Attila,
Marosvásárhely, 1848. út

A pályázati rejtvény megfejtése:

JAKAB; PODA; GOMBOS; BUDAY; SZOMBATHY;
WEBER; TUZ; STEIBELT; RIEDL

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések az október 20-i számból:

Ikrek:
A holló

Skandi:
Sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

					1	2	3	4	M	5	6	7	8	L
					9					10				
11	12	13	14	15			16		17				18	
19						20						21		
22					23		24			25				
26				27			28			29				30
31			32						33				34	
35	36				37			38			39			
R		40		41			42			43			44	
45	46					47						48		
A						N						Z		

VÍZSZINTES: 1. Egy magyar közmondás (első rész). 9. Átkarol. 10. Riadó. 11. Valamilyen alkotás kicsinyített mása. 16. Megéri a gyermek. 18. Szolmizációs hang. 19. Magasan tartó. 20. Kiváló, pazar. 21. Száraz földdarabka. 22. Mens ... in corpore sano. 23. Téli csapadék. 24. A távolba. 25. Gyapjút, szőrmét rágó kis lepke. 26. Fában perceg. 27. Bűnhődik. 29. Nagy Konstantin szülővárosa. 31. Beszól! 32. Fiókos szekrény, sublót. 33. Támadó futballista. 35. Figyelmeztető. 37. ... Nin, amerikai író. 39. Afrikai állam (fővárosa: Bamako). 40. ...-Gull, Eugène Sue műve. 42. Kis termetű mezei nyúlféle. 44. Üres has! 45. Bekapcsoló angol szó. 47. Női név (aug. 12.). 48. Vallás, meggyőződés.

FÜGGŐLEGES: 1. Mi több. 2. Kis pajta. 3. Ruhát portalanító eszköz. 4. Eltulajdonít. 5. Pénzkezelő intézmény. 6. Utó ellentéte. 7. A rádium vegyjele. 8. Az itteni helyről. 11. A közmondás befejező része. 12. Harcoló nő. 13. Fából készített indián csónak. 14. Kezdődik az eladás! 15. Növény része. 17. Talál. 20. Hozzá tartozó. 21. Szitaféle. 23. Gyorsan. 25. Floridai üdülőváros. 27. Patás háziállat. 28. Helyet foglaló az ottani helyen. 29. A nitrogén és a kén vegyjele. 30. Szomorú, siralmas (francia). 32. Könyv. 33. Pénz nélküli kereskedés. 34. Hamis eseményközlés. 36. Páncélos emlős állat. 38. Az ókori Perzsia mai neve. 41. Bedarál! 43. Német gáz. 46. Félpénz! 47. Páratlan kaja! 48. Magyar és olasz gépkocsijel.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket november 9-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvastva Gárdonyi Géza egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beirtunk.

VÍZSZINTES: 1. Elveszett ... (Rejtő J.) – Légtornász. 7. Olasz névelő – Magad. 8. Kenyeret vág – Eurázsiai hegylánc. 9. Izomzat része! – A szén és a lantan vegyjele. 11. Kocsma része – Kissé agilis! 12. Verdi egyik operája – Csodás történet. 14. Bosszús szócska – Az urán és a vanádium vegyjele. 15. Királyi fejdísz – Szerelem a ... idején (G. G. Marquez). 18. Gólyanév – Slaviczi egyik regénye. 19. Fonóeszköz – Japán műhold. 22. E nap – Román személyes névmás. 23. Magasba lendít – Vadászkutya. 25. Menyasszony – Tej betűi. 27. Nézd – Kimonó öve. 28. Férfinév – Margarinmárka. 30. Római kilenc – Legvégén! 31. Galuska – Torlasz.

FÜGGŐLEGES: 1. Parányi rész – Macska. 2. Stimmel, passzol – Kiváló, nagyszerű. 3. Szintén – Kút része! 4. Az arany ... (Sztöev) – Szidni kezd! 5. Róma folyója – Öböl. 6. Olajbogyó – Hawaii köszönés. 10. Versenylovas – Anekdotá. 13. Papagájfajta – Eredetileg. 16. ... ösztön, amerikai film – Kezdőpont. 17. Államkassza, kincstár – Szerves oldószer. 20. Média – Vuk nevelőapja. 21. Átlátszó műanyag lemez – Rosszindulatúan féltékeny. 24. ...és a detektívek (E. Kästner) – ... a rengetegben (Tamási Áron). 26. Az a tárgy – Spanyol, thaiföldi és kambodzsai gépkocsijelzés. 29. Nyújt – Totem egynemű hangzó.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20			E		21
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

410 éve halt meg Báthory Gábor erdélyi fejedelem

Négyszázötven évvel ezelőtt, 1613. október 27-én halt meg Báthory Gábor, az utolsó erdélyi fejedelem a Báthoryak sorából, az egyik legnegatívabb megítélésű magyar uralkodó, akinek meggondolatlan politikája és szélsőséges jelleme kis híján országa vesztét okozta. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

1589. augusztus 15-én született Nagyváradon, apja somlyói Báthory István Kraszna vármegyei főispán, Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király (1533–1586) unokaöccse volt. Apja halála után rokona, egy harmadik Báthory István, a Magyar Királyság országbírója vette maga mellé. Hatására a katolikusnak született Báthory áttért a protestáns hitre, majd Bocskai István fejedelem kassai udvarába került apródként. A befolyásos családból származó, gazdag és karizmatikus „Gábris vitézt” már ekkor az erdélyi trón várományosának tartották, de Bocskai halála után még Rákóczi Zsigmond került a fejedelemség élére.

Ő azonban nem volt képes hatalmát megszilárdítani, elsősorban azért, mert nem tudta rendezni a hajdúk helyzetét, akiknek Bocskai ígéretet tett letelepítésükre és nemessé emelésükre. Mikor a hajdúk 1607 végén felkelést robbantottak ki, Báthory szövetségre lépett velük, és saját birtokain kezdte őket letelepíteni, Nagy András hajdúgenerálist pedig megtette váradi kapitánnyá. Kettejük szövetségét látva Rákóczi lemondott, Báthoryt pedig a török Porta beleegyezésével az erdélyi országgyűlés 1608. március 7-én fejedelemmé választotta.

Azonban hamar kiderült, az erdélyi rendek túl nagy reményt fűztek az új fejedelemhez. Báthory azonnal ki akarta terjeszteni fennhatóságát Moldvára, tanácsosai csak nagy

Forrás: Wikipédia

nehezen tudták lebeszélteni arról, hogy megtámadja a román fejedelemséget. Bár ígéretet tett a korábban szekularizált egyházi javak visszaszolgáltatására, érdemi intézkedéseket nem hozott, a hajdúk letelepítésére kiszemelt birtokok nagy részét pedig kegyenceinek adományozta. Birtokpolitikája minden koncepciót nélkülözött, különösebb érdem nélkül földhez juthatott

bárki, ha elnyerte a fejedelem kegyét. A tizenöt éves háborúban óriási veszteségeket szenvedett Erdély gazdaságának helyreállítása lehetlenné vált; Báthory a jobbágyok adóit is növelte, emellett egy várost sem tett meg fejedelmi központtá, hanem kíséretével járta az országot, és elvárta, hogy udvartartásával együtt méltó ellátást kapjon ott, ahol épp tartózkodott.

1610-ben merényletet kíséreltek meg ellene Széken, ami azonban nem járt sikerrel. Az összeesküvő katolikus erdélyi főurak a fejedelemséget továbbra is a Magyar Korona részének, önállóságát átmeneti állapotnak vélték, ezért a bécsi udvarral való szövetségre törekedtek. Báthory igyekezett őket háttérbe szorítani és azokra a – Bethlen Gábor vezette – protestáns főurakra támaszkodni, akik nem akartak a katolikus Habsburgokkal szoros kapcsolatot, ellenben a Porta vazalusaként lassan, de biztosan tervezték kiterjeszteni a fejedelemség befolyását a két román vajdaságra, majd Lengyelországra. A merényletet követően korlátozták a katolikusokat vallásuk gyakorlásában, így egy év alatt Báthory a parasztságot, a városi polgárságot és a katolikus főurakat is magára haragította.

A fejedelem 1610 decemberében csellel elfoglalta az erdélyi szászok fővárosát, Szebent, és székvárosává tette. A hajdúknak szabad rablást engedélyezett a falakon belül, egy országgyűlési rendelettel pedig kincstári birtokká nyilvánította a várost. Újabb átgondolatlan lépést tett, amikor bevonult az Erdéllyel szomszédos román vajdaságokba, és ott is fejedelemséggé kiáltotta ki magát. Erre a Porta visszarendelte Erdélybe, nem sokkal később pedig az elűződött Radu Serbán javasolta a városvajda II. Mátyás magyar király támogatásával Brassó mellett tönkreverte az erdélyi csapatokat. A gondolat tovább tetézte, hogy Forgách Zsigmond felső-magyarországi főkapitány bevonult Kolozsvárra és Gyulafehérvárra, majd Báthory-ellenes felkelésre szólította fel Erdélyt. A Porta ekkor még megsegítette Báthoryt: segédc csapatokat küldött Erdélybe, azok pedig kiűzték Forgách seregét az országból, azonban a fejedelem helyzete megrendült.

Báthory viselkedésével is sok ellenséget szerzett: féktelen italozásával és dorbézolásával, az erdélyi főurak feleségeinek meggyalázásával, az ellene szegülők kegyetlen meggyilkolásával kevés megmaradt hívét is maga ellen fordította. Lovászmesterét saját lovaival tapostatta szét, a cseh nemeseket egy évtizeddel megelőzve alkalmazta kivégzésként a defenesztrációt (a harmincéves háború kezdetén a csek a Hradzsín ablakából dobták ki a Habsburg-követeiket), jogtalanul kobozta el a nemesek birtokait és vagyonát.

A végjáték 1612 decemberében kezdődött, mikor az erdélyi országgyűlésen Báthory felvetette a fejedelemség csatlakozását a Magyar Királysághoz, majd annak ellenére, hogy ezt az erdélyi rendek elutasították, tárgyalásokat kezdett II. Mátyással. A következő év elején követeket küldött Isztambulba az oda menekült korábbi támogatója, majd lehangosabb kritikusa, Bethlen Gábor kiadatását kérve. I. Ahmed szultán ekkorra már elhatározta, leteszi a trónról Báthoryt, és Bethlent nevezi ki helyére, így nagyszámú török sereg vonult be Erdélybe. Szkander pasa országgyűlést hívott össze Kolozsvárra, s ez 1613. október 21-én megfosztotta trónjától Báthoryt, és Bethlent tette meg Erdély fejedelmévé. A menekülésre kényszerülő „Gábris vitézt” 1613. október 27-én a saját hajdúit koncolták fel Várad közelében.

Báthory Gábor az egyik főszeplője Móricz Zsigmond *Tündérkert* című regényének is, amelyből a Nemzeti Filmintézet támogatásával, a Megafilm Service és a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) koprodukciójában készült 8 részes filmsorozat.

POWERED BY

BCR S Scoala de Bani

ÎNTRERE SINE
ȘI BANI

www.educatiepentrusucces.ro

GÁSPÁR
GYÖRGY

DIANA
STANCULEANU

CIPRIAN
MIHALI

CLAUDIA
OPRESCU

SUSTAINABILITY
PARTNER

e-on

TÂRGU MUREȘ, 8 NOIEMBRIE 2023, 18:00, SALA CINEPLEXX

Bánjunk felelősen a pénzzel!

Neves szakemberek tartanak előadásokat november 8-án 18 órakor Marosvásárhelyen, a Cineplexx moziban. Fő témák: önismeret, személyiségfejlesztés, az egyén és a pénz viszonya, pénzügyi tanácsadás.

Szárazföldi műveletet hajtott végre egy izraeli elitegység Gázában

Az izraeli hadsereg egyik elitegysége harcokosokkal szárazföldi rajtaütést hajtott végre szerda este a Gázai övezet északi részén, előkészítendő a palesztin övezet uraló Hamász iszlamista szervezet elleni katonai fellépés következő szakaszát – jelentette be a hadsereg az X internetes közösségi oldalon.

A közlés szerint a razzia során „megölték számos terroristát, és jelentős katonai infrastruktúrát számoltak fel”, köztük páncéltörő rakéták kilövőhelyeit, valamint „terprendezést végeztek a szárazföldi hadművelethez”, majd elhagyták az övezetet.

A friss közlések szerint az izraeli légierő éjjel tovább bombázta az iszlamisták katonai célpontjait.

A Gázai övezet egészségügyi intézményei arról számoltak be, hogy szerda este több tucat ember halt meg, és sokan a romok alatt rekedtek az izraeli légicsapásokban az övezet déli részén fekvő Hán-Júniszban és az északon található Gázavárosban.

Benjámín Netanjahu miniszterelnök szerda este ismét beszélt telefonon Joe Biden amerikai elnökkel, aki a Fehér Ház közleménye szerint hangsúlyozta a háború utáni rendezés fontosságát, az Izrael és a palesztinok közötti békemegállapodás megkötésének szándékát. Biden kijelentette, hogy a Hamász nem képviseli a palesztin népet és törekvéseit.

Megtárgyalták a harcok alakulását, a gázai civileket segítő humanitárius segítség áramlását az öve-

zetbe és az elraboltak szabadon bocsátására tett erőfeszítéseket. Az amerikai elnök hangsúlyozta, hogy Izraelnek a nemzetközi humanitárius joggal összhangban joga van megvédeni állampolgárait a terrorizmustól.

Izraelbe utazik Barbara Leaf, az Egyesült Államok külügyminisztériumának közel-keleti ügyekért felelős államtitkára. Célja, hogy megakadályozza az Izrael és a Hamász közötti összecsapások regionális konfliktussá fejlődését. Leaf az Egyesült Arab Emírségekben kezdi küldetését, majd ellátogat Katarba, Ománba, Egyiptomba, Jordániába és Izraelbe, és egyebek között „a civilek védelmét szolgáló humanitárius megoldásokról” is tárgyalni fog.

A Hamász politikai központjának helyettes vezetője, Száleh er-Arúri a libanoni síita Hezbollah szervezet televíziójának, az al-Manarnak úgy nyilatkozott, hogy a Hamász magas rangú tisztviselői már a harcok első napján találkoztak a Hezbollah főtitkárával, Haszan Naszrallahal.

„Ez a csata az ő csatájuk is, egy célunk és egy sorunk van” – mondta er-Arúri. „Ha az ellenség szárazföldön lép be, az példátlan vereség lesz számára” – ígérte. A Gázába hurcolt izraeliekéről azt mondta, hogy a más állampolgársággal (is) rendelkező külföldieket vendégként kezelik, „de a cionista foglyokat ki fogjuk cserélni testvéreinkkel”. (MTI)

MAROS MEGYEI TANÁCS

KÖZLEMÉNY

a nyilvános konzultáció megnyitására vonatkozóan

A Maros Megyei Tanács 2023. október 26-án megnyitotta a következő normatív jellegű okirattervezetre vonatkozó nyilvános konzultációt: „Határozattervezet a mezőgazdasági termékek 2024-es évi árának megállapítására vonatkozóan, a törvény előírásainak megfelelően, a természetben megállapított haszonbér lejben történő felbecsülése érdekében”.

A normatív jellegű okirattervezethez tartozó dokumentáció tartalmazza:

- a javasolt normatív jellegű okirat elfogadása szükségességének jóváhagyási beszámolóját;
- a Gazdasági Igazgatóság szakjelentését;
- a jogügyi szolgálat jelentését;
- a határozattervezet mellékletét.

A dokumentáció tanulmányozható:

- az intézmény internetes oldalán, a www.cjmures.ro címen, a normatív jellegű határozattervezeteknél;
- az intézmény székhelyén: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. sz., 1-es iroda;
- az okirattervezetet másolata elkérhető az intézmény iktatójába küldött kérvény alapján.

A nyilvános konzultáció tárgyát képező okirattervezetre vonatkozó, ajánlás értékű javaslatokat, indítványokat és véleményeket 2023. november 6-ig lehet benyújtani:

- az intézmény honlapján elérhető online űrlapon, amely a „Relații și informații publice - Guvernare transparentă, deschisă și participativă, standardizare, armonizare, dialog îmbunătățit” menüpontban található, a F.PS.19.07 - **Formular pentru colectarea de propuneri** néven;
- elektronikus formátumú üzenetként a következő elektronikus postacímre: cjmures@cjmures.ro;
- postai úton, cím: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 540026;
- az intézmény székhelyén, Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 8.00 - 16.00 óra között.

A benyújtott anyagban a következő megjegyzést kell feltüntetni: „Határozattervezet a mezőgazdasági termékek árának megállapítására a 2024-es évre, a törvény előírásainak megfelelően, a természetben megállapított haszonbér lejben történő felbecsülése érdekében” - Javaslatok.

A javaslatokat közzéteszik az intézmény honlapján, a normatív jellegű határozattervezetek (**Proiecte de hotărâri cu caracter normativ**) menüpontban.

Az intézmény írásban indokolja meg az írásban megfogalmazott és beküldött, elutasított javaslatokat.

Az érdeklődők számára lehetőség van gyűlés szervezésére is, amelyen a jogszabálytervezetről nyilvános vitát lehet folytatni, abban az esetben, ha ezt egy törvényesen létrehozott egyesület vagy más hatóság írásban kéri 2023. november 6-ig.

További információk a következő telefonszámon kérhetők: 0265/263211, 1230-as mellék, vagy e-mailben a stan.lavinia@cjmures.ro címen, kapcsolattartó: Lavinia Stan.

Péter Ferenc
ELNÖK

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Közlemény

Határozattervezet a hóeltakarítási és utcatakarítási díjszabások jóváhagyásáról; ezt a tevékenységet a RAGCL RT. végzi, a szászrégeni helyi tanács 2023. július 26-i 174. számú határozatának megfelelően.

2023. 10. 25-én Szászrégen város polgármestere bejelentette a hóeltakarítás és utcatakarítás díjszabásának jóváhagyásáról szóló határozattervezet döntéshozatali átláthatósági eljárásának elindítását.

E tervezet kidolgozásának oka a RAGCL RT. átiratai, amelyeket Szászrégen önkormányzatánál 60568/2023. 10. 20. és 60679/2023. 10. 23. számon iktattak, amelyekben a cég felkéri a szászrégeni helyi tanácsot a hóeltakarítási és utcatakarítási tevékenységekkel kapcsolatos díjszabások és műszaki-gazdasági mutatók jóváhagyására.

A határozattervezethez tartozó dokumentáció a következőket tartalmazza:

- a 60820/2023. 10. 24. számú jóváhagyási jelentés a javasolt határozattervezet elfogadásának szükségességéről;

- a 60978/2023. 10. 24. sz. szakértői jelentés;

- a hóeltakarítással és utcatakarítással kapcsolatos díjszabások jóváhagyásáról szóló 269/2023. 10. 24. sz. határozattervezet teljes szövege; a tevékenységet a helyi tanács 2023. 07. 26-i 174-es sz. határozatával a RAGCL RT.-re ruházták át.

- mellékletek:

1. sz. melléklet – Díjszabást alátámasztó lap a következő tevékenységre: gépesített hóeltakarítás és csúszásgátló anyag szórása – tevékenységi idő (óra);

2. sz. melléklet – Díjszabást alátámasztó lap a következő tevékenységre: gépesített hóeltakarítás és csúszásgátló anyagok szórása – vesztelési idő (óra);

3. sz. melléklet – Díjszabást alátámasztó lap a következő tevékenységre: kézi hó- és jégeltakarítás, beleértve a nyilvános utasfelszállási és szállási állomásokat és menedékhelyeket;

4. sz. melléklet – A hóeltakarítási szerződés éves értékét alátámasztó lap;

5. számú melléklet – Díjszabást alátámasztó lap a kocsival járható utak gépesített sepréséről és portalánításáról;

6. melléklet – Díjszabást alátámasztó lap a járdák és utak kézi sepréséről;

7. számú melléklet – Díjszabást alátámasztó lap a vízlevezető árkok kitisztásáról;

8. sz. melléklet – Díjszabást alátámasztó lap az út öntözéséről;

9. sz. melléklet – Díjszabást alátámasztó lap a gépi útmosásról;

10. sz. melléklet – Díjszabást alátámasztó lap az utcai szemeteskosarakból összegyűjtött hulladék kezeléséről;

11. sz. melléklet – Az úttakarítási szerződés éves értékét alátámasztó lap;

12. sz. melléklet – Szerződés a köztisztasági szolgáltatás átruházásáról a következő tevékenységekre: A település közútjairól a hó eltakarítása és elszállítása, valamint a közutak karbantartása jég vagy fagy idején. A település közútjainak a seprése, mosása és öntözése, beleértve a föld- és kőhulladék összegyűjtését és hulladéklerakóba történő elszállítását, valamint az utcai kukákból származó hulladék hulladéklerakóba és/vagy -kezelő létesítményekbe történő elszállítását.

A dokumentáció megtekinthető:

- Az intézmény honlapján, a www.primariareghin.ro címen, „A döntéshozatal átláthatósága” menüpontban, a következő linken: <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/>;

- Az önkormányzat székhelyén, a Petru Maior tér 41. sz. alatt;

A határozattervezet másolata a polgármesteri hivatalban, a közönségtájékoztató irodában benyújtott kérelem alapján beszerezhető;

A határozattervezettel kapcsolatos ajánlás értékű javaslatokat, véleményeket a határozattervezettel kapcsolatban 2023. 11. 06-ig lehet benyújtani:

- az intézmény honlapján: www.primariareghin.ro, „A döntéshozatal átláthatósága” menüpontban a https://www.primariareghin.ro/fileadmin/editorimages/doc/Formulare/2022/formular_Law_52.docx linken elérhető online űrlapon keresztül, amelyet letöltés és kitöltés után az office@primariareghin.ro e-mail-címre kell elküldeni;

- az office@primariareghin.ro e-mail-címre küldött elektronikus üzenetként;

- postai úton, a következő címre: Szászrégen municípium, Maros megye, Petru Maior tér 41. szám;

- az intézmény székhelyén, a közönségtájékoztató irodában, nyitvatartás: hétfő, kedd, csütörtök 8.00-16.00 óra között, szerdán 8.00-18.30 óra között és pénteken 8.00-13.30 óra között.

A benyújtott javaslatokat a következő megjelöléssel kell ellátni:

A hóeltakarítás és utcatakarítás díjszabásának jóváhagyásáról való határozattervezet döntéshozatali átláthatósági eljárásának elindítása, amely tevékenységet a helyi tanács 2023. 07. 26-i 174-es sz. határozatával a RAGCL RT.-re ruházta át.

Az ajánlás értékű javaslatokat és véleményeket az intézmény honlapján, www.primariareghin.ro, „A döntéshozatal átláthatósága” menüpontban teszik közzé a következő linken: <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/>.

Az írásban megfogalmazott és benyújtott ajánlások figyelmen kívül hagyását írásban megindokolják.

Az érdeklődők számára lehetőség van a határozattervezet nyilvános megvitatására irányuló gyűlés szervezésére, ha azt **2023. 11. 06-ig** valamely jogszzerűen alakult egyesület vagy más hatóság, illetve intézmény írásban kéri.

További információk: telefon: 0265/511-112, 164-es mellék, e-mail: office@primariareghin.ro, kapcsolattartó: Marinescu Sorina civil társadalmi referens.

MAROS MEGYEI TANÁCS
ELNÖKI KABINET

A „Románia az iskolákért” program kivitelezése Maros megyében

A „Románia az iskolákért” program Maros megyében történő kivitelezésére vonatkozóan a közönség tudomására hozzuk, hogy a Maros Megyei Tanács szintjén nem zárták le a 2023-2024-es tanévre a program keretében a termékek szolgáltatásának és szétosztásának a közbeszerzési eljárását, ez folyamatban van a CN1060585 sz. SEAP részvételi hirdetéssel, amelyet megküldtek közzétételre a JOUE-ban (az Európai Unió Hivatalos Közlönyében).

Ami a 18 közigazgatási területi egységet illeti (Segesvár, Nyárádszereda, Balavásár, Székelybere, Kibéd, Koronka, Nyárádkarácson, Maroskeresztúr, Nyárádremete, Nyárádgálfalva, Makfalva, Gernyeszeg, Nyárádmagyarós, Mezöpanit, Backamadaras, Sóvárad, Marosszentgyörgy és Csíkfalva), amelyek vállalták a programhoz tartozó termékek beszerzéséhez a szerződések, az odaitelési eljárások helyi szinten történő megszervezését és lebonyolítását a 2023-2024-es tanévre, Segesvár municípium és Marosszentgyörgy község kivételével, amelyeknél most történik a dokumentáció összeállítása, az összes többi közigazgatási területi egység megkötötte a gyümölcs, tej, tejtermékek és péktermékek szolgáltatására és szétosztására a szerződéseket.

A Maros Megyei Tanács sajtóirodája

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VÁSÁROLNÉK cirkulát, 15 literes öntvény üstöt. Tel. 0740-264-838. (p.-l)

VESZEK régi festményeket, antik bútorokat, porcelántárgyakat stb. Tel. 0731-309-733. (20758-l)

ELADÓ: szőlőprés, tűzifa, ablakrács, húsdaráló, csónakos varrógép, hintaszék, festmények, keretek, rádió, aragázkályha, szép cserefa ajtó, többféle bútor darab, lemezek, órák, csergeterítő, üvegkorsók, többféle nagy és kicsi edény, 15 db báránypár, sok baba, kerékpár, szőnyegek, régiségek, ezenkívül sok egyéb, minden olcsón. Csere is érdekel. Tel. 0265/242-342. (sz.)

ELADÓ bontásra, építőanyagok 60 m²-es, fából készült csarnok. Tel. 0745-999-251, 0743-571-534. (21128-l)

LAKÁS

ELADÓ földszinti, 3 szobás tömbházlakás az Uniriiban. Tel. 0741-224-592. (20890)

ELADÓ ház Márkod falu központjában 1800 m²-es telken. Ára: 26.500 euró. Tel. 0745-928-192. (21070-l)

ELADÓ Marosszentgyörgy központjában emeletes ház 1.070 m²-es tel. Tel. 0754-533-011. (21112-l)

GARZONLAKÁS kiadó a Kárpátok sétányon. Tel. 0744-694-380. (21133-l)

KIADÓ egy szoba, konyha, fürdő magánháznál, a Bodoni utcában, külön bejárattal, frissen festve, teljes felszereléssel, parkolási lehetőséggel egy komoly személynek. Ára: 800 lej + fogyasztás + garancia. Tel. 0771-261-068. (21136)

RENDELÉSRE BÚTOROKAT KÉSZÍTEK PAL-ból vagy MDF-ből

minden méretben: konyhabútor, hálószobabútor, szekrények nappaliba, beépített gardrób szekrény.

Ajánlott szolgáltatások: pontos mérés, tanácsadás és személyre szabott tervezés, 3D-s látványtervezés, szállítás, bútor-összeszerelés. Tel. 0748-691-858. (67463-l)

ELADÓ 60 m²-es, külön bejáratú, 2 szobás, magassági szintű tömbházlakás pincével a Braşovului utcában. Tel. 00-36-30-527-4157. (-l)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK szobafestést, szigetelést, tetőkészítést, cserépmosást a tetőn, vasmunkát, vaslépcső, vaskarzat, kerítés készítését, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Berecki Sándor. (21130-l)

VÁLLALJUK háztető készítését cserépből vagy Lindab lemezből, hidrozolációt kartonnal vagy poliészterrel, meszelést és kisebb javítást stb. Nyugdíjasoknak 10% kedvezményt adunk. Tel. 0745-680-818, Csaba. (21131-l)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, valamint csomagszállítást Budapestre. Vállalunk tömlelékszállítás. Tel. 0749-543-104. (20768-l)

IDŐS FÉRFI mellé gondozót keresünk. Érdeklődni 9-18 óra között a 0741-036-960-as telefonszámon. (21058-l)

IDŐS HÖLGY mellé keresünk napi háztartási munkát elvégző személyt. A hölgy fizikai állapota kielégítő és szellemileg egészséges. Tel. 0744-591-925. (21094-l)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-777, 0743-402-195, István. (20998)

VÁLLALOK építkezési munkát, tömleléket elszállítok. Tel. 0741-352-972. (21091)

SZAKEMBER vállal bádógosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, kerítéskészítést, tetőjavítást. Tel. 0724-149-358, 0748-372-247, Csaba. (20998)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást, tetőjavítást, meszelést. Anyagot biztosítunk. Vassal is dolgozunk, hegesztünk, vaskeletést készítünk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-777, 0743-402-195, István. (20998)

CÉG régi házak teljes felújítását vagy bontását vállalja. Tel. 0774-574-527. (20846-l)

FESTÉST, kőművesmunkát, csempezést, parkettezést, ajtószerelezt vállalok. Tel. 0771-393-848. (21090)

KÉSZÍTÜNK háztetőt, vállalunk szigetelést, kerítésjavítást, tetőjavítást, meszelést és más munkát is. Tel. 0754-476-154, István. (21132-l)

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki volt kollégánknak, **Keresztes Idának** szeretett férje, **KERESZTES ANDRÁS** nyugalmazott matematikatanár elvesztése miatt. Fájdalmában osztozunk. A mezöpaniti Kádár Márton Általános Iskola volt és jelenlegi munkaközössége. (-l)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága halottunk, **SZABÓ MIHÁLY** temetésén részt vettek, utolsó útjára elkísérték, sirjára virágot helyeztek. A gyászoló család. (21087-l)

MEGEMLEKEZÉS

*Tátongó úr lelkemben a hiány,
néha kicsit csendesül, de örökké fáj.*

Szomorú szívvel emlékezünk október 31-én a szeretett gyermekre, testvérré, feleségre, édesanyára, nagymamára, rokonra, barátira,

GAGYI MAGDOLNA-GABRIELLÁRA

született Vékony

halálának második évfordulóján.

*Telhetnek hónapok, múlhatnak évek,
szívből szeretünk, s nem felejtünk téged.*

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szerettei. (21107)

Szomorú szívvel emlékezünk

KERESTÉLY SÁNDORRA

halálának 3. évfordulóján.

Egy szép őszi napon életed hirtelen véget ért.

Nem tudtad senkivel, hogy indulsz a messzeségbe.

Bús temető csendes susogása,

oda megyünk hozzád, ez maradt csak.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Bánatos felesége, két leánya és azok családja. (21092-l)

*Emlékek varázsa melegíti lelkünk,
szívünkben érezzük Őt, soha nem felejtjük.*

Álmok, emlékek, szép szavak,

ez minden, ami a múltból megmaradt.

Tátongó úr lelkünkben a hiány,

néha kicsit csendesül, de örökké fáj.

Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk a nagyernyei születésű

VÁRADI-SZŐCS ANTALRA

halálának 14. évfordulóján.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szerettei. (21119-l)

Egy esztendeje, hogy szeretett édesapánk,

KISS SÁNDOR,

az **IRA** volt főmestere

eltávozott közülünk. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Emlékét őrzik lányai, Manyika és Edit, vejei, Gazsi és Áron, unokái: Marika, Eszter, Boglár és Bibor. (-)

Áldott emlékét szívünkben őrizve és a hiányérzet örök küzdelmével emlékezünk

id. **KELEMEN LÁSZLÓRA,**

a volt **ICRM** elektrotechnikusára

halálának harmadik évfordulóján.

Családja iránti hűségét, szeretetét, gondoskodását és jóságát szívünkben őrizzük. Nyugodjon békében!

Szerettei. (sz.-l)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama,

NEMES LIANA BERTA

88 éves korában, rövid betegség után elhunyt.

Utolsó útjára 2023. október 21-én, családi körben kísértük el.

Drága édesanyánk, nyugodj békében! (21113-l)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083-l)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német **REHAU** profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083-l)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049-l)

Fundația Culturală Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány

XXV. BERNÁDY NAPOK

2023. október 27. | Kultúrpalota | 18:00 óra

SZINETÁR DÓRA
Csinálok a fesztivált!

BOLBA Tamás 70mgorista kíséretével

IN PARTENERIAT CU / PARTNERSÉGBEN: CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ, MAROS MEGYEI TANÁCS

CU SPRUINUL / TÁMOGATÓK: MUZEUL JUDEȚEAN MUREȘ, MAROS MEGYEI MUZEUM, NÉPÚJSÁG, TVR, ETV, ERDELI MAGYAR TELEVÍZIO

Hitelmezőgazdászoknak KKV Gépek
Eszközök Gépek pályázatok KKV Hitel

LAMO

MICROCREDIT • MIKROHITEL

0720 030 804

ETV TELEVÍZIO

ÜZENET SZERETETTEL

Béres Ildikóval és Barabási Tivadarral

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Douglas Murray
HÁBORÚ A NYUGAT ELLEN

STEPHEN KING
MINÉL VÉRESEBB

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

ACS Dance Art Tg Mureș

ÎN COLABORARE CU: Federația Română de Dans Sportiv, Consiliul Local Sântana de Mureș, Direcția Județeană pentru sport și tineret

ORGANIZEAZĂ:
CONCURSUL NAȚIONAL

CUPA DANCE ART

ediția a XII-a
28 octombrie 2023

Sala de sport din Sântana de Mureș (strada Sportivilor)

Marosszentannai Sportcsarnok
október 28.

Mai multe detalii: www.danceart.ro

Sponsor principal: **Centru de sticlă**

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban